

קיימו וקבלו

עליהם ולא צרים

משאות חיזוק והתעוררות
מעצרת 'תפילה וזעקה' בית שמש
מוצש"ק בשלח-שירה תשע"ח

דברי מרן שר התורה רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א

כפי שהובאו בשמו ע"י חתנו הגאון רבי זליג ברוורמן שליט"א
ראש ישיבת סדיגורה בעצרת האלפים

אמרו חז"ל בשבת קי"ט ב, "לא חרבה ירושלים אלא על שביזו בה תלמידי חכמים". עוד אמרו חז"ל בשבת דף נ"ד דברים נוראים, על מי שאפשר לו למחות ולא מיחה ועל זקנים שלא מיחו בשרים. עוד אמרו בברכות י"ט "שאני צורבא מרבנן דקדושא בריך הוא תבע ביקריה", "כל המספר אחר מיטתן של תלמידי חכמים נופל בגיהנם". לכן חייבים להתאסף למחות בכל כח על זלזול תלמידי חכמים גדולי הדור, כי היכי דלא ניתפס חס ושלוש בעוונם. ועלינו להתחזק מאד, מידה כנגד מידה בכבוד התורה ולכבד תלמידי חכמים מאד ולא לדבר ח"ו בגנותם. ובעזרת ה' יתברך וברחמי המרובים יסיר ממנו חרון אף, ויאמר לצרותנו די, ונזכה בקרוב לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

8 | הגאון הגדול
רבי יעקב הלל שליט"א
ראש ישיבת אהבת שלום

4 | מרן הגאון הגדול רבי ברוך
מרדכי אזרחי שליט"א
ראש ישיבת עטרת ישראל
וחבר מועצה"ת

3 | דברי מרן שר התורה רבינו
הגר"ח קנייבסקי שליט"א

22 | חדב"נ הגאון הצדיק
רבי יצחק קולדצקי שליט"א
מגיד מישרים

17 | הגאון הצדיק
רבי בנימין פינקל שליט"א
מראשי ישיבת מיר

14 | הגאון הצדיק
רבי שמעון גלאי שליט"א

37 | מכתב חיזוק: הגאון רבי נתן
הכהן קופשיץ שליט"א
מרא דאתרא נחלה ומנוחה

32 | הגאון החסיד
רבי יהושע פינק שליט"א
דומ"ץ דחסידי בעלזא בני ברק

29 | חדב"נ הגאון
רבי זליג ברוורמן שליט"א
ראש ישיבת סדיגורה

לשמיעת העצרת בשידור חוזר

בטלפון 077-202-1010

בקול הלשון 6761*

עברית 1 | כנסים 7 | כנסים מיוחדים 3 | כנסים שונים 1 | שיעור מספר 464

ארגונים וקהילות המעוניינים לקבל חוברת זו לזיכוי הרבים

נא להשאיר פרטים | k0485749856@gmail.com

דרושים תורמים להדפסה והפצה בכל רחבי הארץ

לזיכוי הרבים נא להשאיר פרטים | k0485749856@gmail.com

38 | ממראות המעמד

רוח סערה אשר איימה להטביע את האניה. לקחו את אחד השערים והטילוהו לים כדי להקל על הספינה, ועדיין לא נח הים מזעפו, עדיין הנחשול מתגבר ורוצה לבלעו. ביקשו להטיל את חברתה, רצו להטיל גם את השער השני, עמד הוא בכוחו חיבק וכרך את עצמו עם השער ואמר להם 'הטילוני עמו', מיד נח הים מזעפו, ויהי לפלא. והיה מצטער על חברתו, הוא היה מצטער מאד על השער הראשון שהשליך לים, כיוון שהגיע לנמלה של עכו, היתה מבצבצת ויוצאת מתחת דפני הספינה. ויש אומרים, שדגה שבים בלעה והביאתו ליבשה.

אולי כדאי ללמוד את החז"ל הזה, השקיעו, נסעו והביאו, שני שערים נמצאים ביחד עם ניקנור בתוך הספינה. רוצים להביא את זה לארץ ישראל לירושלים לביהמ"ק, ואז מתחילה סערה. מה עושים, צריכים להקל על האניה. לקחו אחד השערים, כל שער היה כבד מאד, אחד מהם הטילו לים, אחרי שהטילו לים עדיין לא נח הים מזעפו. מה הוא עשה? הוא כרך את עצמו יחד עם השער השני והוא אמר תטילו אותי יחד עם השער, מיד נח הים מזעפו. לאחר שהים נח מזעפו ניקנור חשב, למה הסכמתי שיפילו את השער הראשון לתוך הים? לכן היה מצטער, מדוע נתן רשות לזרוק אותו לתוך הים. לכן כשהגיעו לעכו היה השער מבצבץ מתחת דפני האניה, השער הגיע בעצמו.

מורי ורבותי, מה קרה כאן? ניקנור ידע 'מיד' שמדברים אליו, הוא הבין שאין נחשול שבים סתם. מדברים אליו, כך הוא למד, ידע. אבל עדיין הסתפק בזה שירידו שער אחד לתוך המים. הם הורידו שער אחד לתוך המים ואז הוא ראה שלא נח הים מזעפו, מה הוא ראה? הוא ראה, שהוא לא שמע (קודם) מה שרוצים ממנו, עכשיו הוא יודע מה רוצים ממנו. באותה שעה מגיעים אליו ואומרים אליו תן גם את השער השני, הוא כבד, האניה טובעת, ניקנור כרך את עצמו ואמר הטילו אותי יחד עם השער. הוא אומר, אני לא מסכים לתת את

לא נייעס, שומעים הכוונה לדבר שחודר. וכבר אמרו (שערי תשובה שער ב יב עפ"י חז"ל ב"ק פה:): 'אוזן' הנכבד שבאיברים. לשמוע, פירוש הדבר להביא למסקנה. לשמוע, פירוש הדבר לחזור.

...

מורי ורבותי, אני רוצה ללמוד איתכם ביחד א' שטיקלע גמרא, אולי נבין שם פשט ונדע את פירוש הדבר. צריך להבין שזה יסוד נורא, שזוהי שפה שמדברים אל בני אדם ר"ל. אומרים לבן אדם, אם משהו שארע לא עורר אותך, תתעורר עכשיו, ובעקבות זה עליך להסיק מסקנות ולהשתנות. כל אחד מדבר על עצמו, גם מי שמדבר אל אחרים הוא מדבר בעצם 'אל' עצמו! הוא עצמו מדבר 'על' עצמו! הדברים האלו לא נאמרים רק נגד מישהו, זה פוגע בכל כלל ישראל, איי, כל אחד שמודעזע צריך לדעת שהקב"ה רוצה תשובה, על כל אחד להתעלות, להיות אחר.

הגמרא ביומא (ל"ח). מספרת על שער ניקנור, כידוע לביהמ"ק היו כמה וכמה שערים, היו להם שמות, יש שער אשר נקרא שער ניקנור זהו השער הראשי שממנו היו נכנסים לביהמ"ק. תחת השער הזה נעשו הרבה דברים כגון, הקרבנות של היולדות, מצורעין ועוד. מדוע הוא נקרא שער ניקנור? מספרת הגמרא כך: עשו שערים, היו צריכים דלתות, דלתות של לכבוד ולתפארת. העוסקים במלאכת ה' ידעו, שאת האומנות הזאת יש באלכסנדריה שבמצרים. ניקנור הלך לאלכסנדריה שבמצרים, להביא דלתות לביהמ"ק. בעודו נמצא עם שתי הדלתות העשויות לתפארת, כאשר הוא צריך להגיע לביהמ"ק בדרכו מאלכסנדריה שבמצרים, בעוד הספינה היתה מהלכת בים, בדרך בא אליו נחשול של ים לטבעו, היתה שם

מין הגאון הגדול
רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א
 ראש ישיבת עטרת ישראל וחבר מועצת גדולי התורה

של עולם מדבר אליכם. אתם צריכים קודם כל לשמוע, לדעת, שהאש לוחט באה בשליחות של הרבש"ע, ולשמוע, שהסערות הללו הם דיבורים שמדברים אלינו, רוצים מאיתנו משהו. כל אחד צריך לשים על ליבו שרוצים ממנו משהו, שהקב"ה רוצה שניטיב דרכינו. צריכים להיות יותר טובים, צריך לעשות תשובה. זה מה שהרבש"ע רוצה. "עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט", איזה אש ואיזה רוחות ר"ל, ה' ירחם, צריכים לעשות בכדי שהרבש"ע ישמע מאיתנו שאנחנו שומעים! זה הדבר הראשון. אבל מה זה נקרא שומעים. שומעים, זו אינה שמיעה סתמית, שמיעה בעלמא, שומעים זה

הפסוק (תהילים קד ה) אומר "עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט". בפסוק הזה ישנם שני פשטים, שניהם אמת. פשט אחד הוא כפשוטו, שהקב"ה עושה את המלאכים שלו לרוחות, לאש לוחט. אבל הפשט השני אומר החפץ חיים זצ"ל "עושה מלאכיו רוחות" - הוא עושה את ה'רוחות' למלאכים שלו לשלוחים שלו, הוא עושה את 'האש לוחט' למלאכים שלו, לשלוחים שלו. והפרוש הוא שהוא עושה אותם בעצמם לשליחים שלו.

מהי השליחות. איי, בני אדם שימו לבבכם, בני אדם מדברים אליכם. איי, בני אדם, הריבונות

מה קרה? הוא תפס את המסר, הוא קלט מה רוצים ממנו, הביאו את הנחשול כדי שאני יעמוד בנסיון ואכרוך את עצמי עם השער ולא אתן להפילו לי. ברגע שנקלט המסר, כבר לא צריך להפיל לי. עתה, ניקנור, חושב במוחו, הנה, חבל שלא קלטתי קודם את המסר. מה עושים, המחשבה הזאת היתה תשובה על חוסר הקליטה שלו שהיה קודם. ניקנור עכשיו, כבר שמע מה שרוצים ממנו! א"כ אין צורך בנחשולים, והשער בעצמו מגיע מתחת דפני הספינה.

אני לא אמרתי כאן שום דבר, רק ביארתי מה שכתוב א שטיקלע גמרא, חתיכת גמרא. לשמוע, רבותי, לשמוע! אין סתם! כל מקרה בא כדי להתעורר! כל מחשבה על "מקרה" היא מחשבת כפירה! אנחנו מאמינים, אנחנו בני של הקב"ה! יש לנו קצת השגה בהשגחה של הבורא עולם, הבורא עולם מדבר אלינו. ושהדיבורים הפשוטים לא מועילים ר"ל... אל תישאר על מקום אחד, אל תמשיך להידרדר. הוא לא יודע שהוא מידרדר, הוא לא יודע מהסוד. מדברים אליו! תהיה טוב יותר, אתה יודע במה אתה צריך להיות יותר טוב, אתה יודע!

...

אבל בעיקר ישנם שני דברים: בפרשה, היום קראנו בפרשה (בשלח – שמות טו כב), שבנ"י הלכו יומיים ולא מצאו מים, שלושה ימים הלכו ולא מצאו מים. מה הם לא מצאו? בחז"ל כתוב (ב"ק פב.), שהם לא מצאו תורה, הם לא למדו תורה, שהו שלושה ימים בלי תורה. כלל ישראל, עכשיו ירדו מהר סיני, עכשיו קיבלו את התורה, שלושה ימים במדבר, עסוקים, ולא מצאו מים. הלא זהו הטעם שתיקנו לישראל, שבכדי שלא יהיו שלושה ימים בלי תורה, לכן לומדים תורה בכל שני וחמישי בקריאת התורה. נשאלת השאלה, נו, אז מה היה אח"כ?

אכן מים כפשוטם לא נמצאו, מה הם כן מצאו? כתוב בפסוק (שם כג) "ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם". הם לא מצאו מים שכאמור זה תורה, א"כ זאת היא התשובה, אז

...נמצאו למדים, שאם אנו רוצים להסיר את המרה לא צריך להרפות מתורה. אדרבה, צריך שקיעות התורה, לימוד תורה בעמל רבותי, וללמוד תורה בעמל יגיעה גדולים...

ר"ל הם קיבלו מרה. מכאן נמצאו למדים, שאם אנו רוצים להסיר את המרה לא צריך להרפות מתורה. אדרבה, צריך שקיעות התורה, לימוד התורה, רבותי, וללמוד תורה בעמל וגיעה גדולים. אין מישהו שהוא פטור מת"ת, אין מישהו שלא מסוגל לדעת את כל התורה, התורה כולה ניתנה לכל אחד ואחד.

מה עשו עם המים המרים? כתוב פסוק (שם כה) "ויורהו ה' עץ". בתרגום יונתן בן עוזיאל, ויורהו 'ואחול', הוא הראה לו. אבל בתרגום אונקלוס כתוב "ואלפיה" לימד אותנו, מה יש שם ללמוד?! הוא הראה לו עץ. איזה עץ, רש"י בפסחים (לט. בשם מכילתא בשלח) כתב, שהוא עץ הירדוף שהוא מר והוא נס בתוך נס. ובערוך (ערך הרדף) כתוב, שהוא עץ הגדל על שפת הנהר והוא מר ביותר ומרירותו בלתי נסבלת והוא סם המות לבהמה. מה נאמר למשה לעשות עם העץ הזה המר? תכניס את העץ הזה בתוך המים, "וישלך אל המים וימתקו המים". בתרגום ר' יונתן בן עוזיאל כתוב, הוא לקח את העץ וכתב עליו את שם המפורש.

אז מה עם העץ? מי עשה אותו מתוק? שם המפורש, הכל הוא עושה הבורא עולם, ע"י

העץ, עץ מר. חז"ל אומרים, בנוהג שבעולם מתוק ממתיק, מר ממרר, וכאן מר עושה מתוק, זה רק הרבש"ע יכול. מהו הפשט? הפשט הוא שאם לוקחים אפילו בול עץ אבל מצמידים אותו אל שם המפורש, אזי גם בול עץ מר ממתיק. ובהמשך הפרשה כתוב (שם טו כו), "ויאמר אם שמע תשמע לקול ה' אלוךך והישר בעניו תעשה ושמרת את כל חוקיו, כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך", משם הכתוב מביא ראיה על שם המפורש, מדוע הרי כאן אין שם המפורש? אמנם נכון, אין כאן את שם המפורש כפשוטו, אבל יש לנו את מה שמונח בפנימיות של שם המפורש. "ויאמר אם שמע תשמע לקול ה' אלוךך והישר בעניו תעשה ושמרת חוקיו"

"ואלפיה" - הרבש"ע לימד את משה, איך מתגברים על צרות, לפעמים לומדים והלימוד הולך בקושי רב, ל"ע לא הולך לו, הוא לא תופס, ל"ע זה קורה, איי, בן אדם, "ויורהו עץ", תדביק אותו ל"ויאמר אם שמע תשמע", אז גם הראש שלך יהיה בעל כשרון, גם אתה תוכל ללמוד, צריך להגביר לימוד התורה, זה דבר ראשון.

...

ודבר שני. אתם יודעים רבותי, יש ארבעה חלוקי כפרה, ויש כאלו שאין להם שום עצה של כפרה בלא מיתה ר"ל, מי הם? מי שיש בידם את העוון של חילול ה'. לא יר"כ, לא שום דבר אחר, אין עצה, לא עלינו, ר"ל, חילול ה' 'עד תמותו'.

אומר רבינו יונה (שער ד ה, טז), יש בכל זאת עצה. אם במקום חילול ה' הוא יעשה קידוש ה', איך? יתן כבוד לחכמים, יתן כבוד לתורה, "מידת תשובתו נגד מידת משובתו" (שע"ת א', מז). זה הרי דבר נפלא, אבל הרי הגמרא אומרת שאין עצה? נכון, אבל עם נתינת כבוד לתורה ועשיית קידוש ה' וכבוד חכמים, האדם

רבותי, "עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט" - אם הוא לוקח את השליחות שלו ונותן בידי מלאכים, כשהמלאכים הם רוחות ואש לוחט, כך פירש החפץ חיים. ומדוע עושה זאת הבורא עולם אם מותר לשאול כך. משום שהוא רוצה שאתה תשמע בן אדם, ובו ברגע הכל מתרפא! ומה תעשה כשתשמע? תידבק בתורה ותידבק בחכמי התורה, כבוד החכמים, כבוד התורה, שני הדברים האלה, אז הרבש"ע מבטיח וכך יהיה, ועל זה נאמר "כי אני ה' רופאך" כן יהי רצון. ■

...מי שיש בידם את העוון של חילול ה'. לא יו"כ, לא שום דבר אחר, אין עצה, לא עלינו, ר"ל, חילול ה' 'עד תמותו' - אומר רבינו יונה (שער ד ה, טז), יש בכל זאת עצה. אם במקום חילול ה' הוא יעשה קידוש ה', איך? יתן כבוד לחכמים, יתן כבוד לתורה, "מידת תשובתו נגד מידת משובתו" (שע"ת א', מז). זה הרי דבר נפלא, אבל הרי הגמרא אומרת שאין עצה? נכון, אבל עם נתינת כבוד לתורה ועשיית קידוש ה' וכבוד חכמים, האדם נולד מחדש. נהיה אדם חדש.

צעירים אחרי חתונתם להמשיך ולגדול במשך כמה וכמה שנים בלימוד הישיבתי בעיון גדול. לגדול ולהיות מעיינים ומבינים לעומק.

לימוד ההלכה, אם הוא לא בעיון ממש, הוא שטחי ביותר, והלימוד השטחי גורם לתקלות רבות.

אמרו חז"ל (יומא יט): "ודברת במ" – במ, ולא בדברים בטלים. כאשר אני מדבר לבעלי בתים, אני אומר להם אל תדברו על פוליטיקה, אל תדברו על ספורט, על דברים חיצוניים, על עסקים. תדברו על תורה. אבל כאשר מדברים לעמלי תורה, לתלמידי חכמים מה אגיד להם? דברת במ ולא בדברים בטלים? ונראה לומר, שגם 'דברים בטלים' יכולים להיות לפי גדר זה, והיינו כלפי מי שלומד כל היום, אלא שאופן לימודו הוא בשטחיות.

כאשר לומדים בשטחיות יכולים לומר, כך כתוב בגמרא, ובאמת זה לא הפשט. או כך מפרש רש"י, אך רש"י הק' לא התכוון לזה. או לומר תוספות מקשים ומתרצים כך וכך, אך לא זאת הקושיה ולא זה התירוץ. כך במהרש"א כך בראשונים, הכל לא נכון. אם לומדים בשטחיות, זה למעשה דברים בטלים.

יש להביא ראיה לזה מספר 'רוח חיים', שמפרש משנה אחרת (אבות פ"ג מ"ג) "שניים שיושבים ואין ביניהם דברי תורה." אנחנו מבינים, שהשניים נפגשו באוטובוס, באיזה ספסל ומדברים ביניהם דברי חולין, לא דברי תורה. אבל ה'רוח חיים' מפרש את הפשט 'שניים שיושבים' באופן אחר וז"ל, ר"ל ביניהם אין דברי תורה, אבל לומדים כ"א בפני עצמו, והוא לאות כי כל אחד מתלוצץ על תורת חברו עכ"ל.

ולכאורה כאשר רואים שניים שיושבים ולומדים בלימוד עמוק ונפלא בהתמדה בלי שום הפסקה, וכותבים חידושים, לימוד עצום האם על זה אומר התנא 'מושב לצים', מדוע? אלא, שאם לא מדברים ביניהם - שניים שאין

יתלה בביטול תורה מפני שהתורה היא כנגד כל הרמ"ח איברים ושס"ה גידים.

קהילה קדישא כזאת, קהילת בית שמש, על כל, ישיבותיה, כולליה, בתי מדרשות שבה, בתי כנסת, תלמודי תורה, מרכז החיים של כולם הוא, תורה. חיים חיי תורה, לומדים תורה, מגדלים ילדים לתורה. הורים מוסרים את נפשם בתפילות ובדמעות שיוזכו לבנים יראי ה' גדולי תורה אשר יאירו עיני ישראל בתורה. אם כן, כמה קשה הבשורה הזאת, שילדים ותינוקות נגדעו בקטנותם וכל התקוות והתפילות לא יצאו לפועל.

מצאנו שצריכים לתלות בביטול תורה. וצריך להבין מה הכוונה 'יתלה בביטול תורה', הרי כולם חכמים, כולם עוסקים בתורה, אז מהו הביטול תורה?

...

אלא יש מושג של איכות הלימוד, ובזה ודאי תמיד יש מקום להשתפר. ראשית כל נזכיר שצריך שהלימוד יהיה בעומק גדול. בהבנה עמוקה, ביגיעה. אין בדברי חז"ל כל גוזמא כשהם אומרים (שבת פג): אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, וכן (ברכות סג): עד שיקיא עליה חלב שניק משדי אמו.

ואם לא מעמיק בכל כוחו, ולומד באופן שטחי, הרי זה נחשב עלבונה של תורה. וכבר אמרו חז"ל (אבות פ"ו), בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת אוי להם בריות מעלבונה של תורה. מה היא עלבונה של תורה? שלומדים בשטחיות. שלא יגיעים לרדת לעומק אמיתות כוונת התורה הק'.

בדורנו התפתח קצת מהלך של הלכה. כל אחד אומר 'אני לומד הלכה'. אברכים צעירים, מה שייך להם לימוד ההלכה. על אברכים

הגאון הגדול רבי יעקב הלל שליט"א

ראש ישיבת אהבת שלום

כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידים. וכשיבחנו באיזה אבר נתייסר יבין, באיזה מצוות עשה או לא תעשה פגם ושנגדו נענש מיידה כנגד מידה. פשפש ולא מצא, כלומר, אם הוא לא מצא מעשים המקבילים לאותו אבר שנפגע, והיינו שלא ראה שעבר על דברים הקשורים באבר הזה, אז יתלה בביטול תורה. כי התורה כוללת את כל הרמ"ח אברים והשס"ה גידים. שהרי צריך ביאור, מדוע רק לאחר שפשפש ולא מצא, יתלה בביטול תורה. הרי אם יש בידו ביטול תורה, אין לך עוון גדול מזה. אלא יש לומר כנ"ל, שאם לא מצא דבר שפגם כנגד אותו אבר, אז

כולנו מזועזעים לשמע הבשורות הלא טובות, על כמה וכמה ילדים ותינוקות, שנספו בשבועות האחרונים. ברור שדברים כאלו אינם יכולים לעבור בשקט. חייבים מצדנו התעוררות, תשובה, ותיקון המעשים.

רבי חיים מוולוז'ין (נפש החיים ש"ד פכ"ט) מסביר את מה שאמרו חז"ל (ברכות ה). "מי שרואה שיסורים באים עליו יפשפש במעשיו. פשפש ולא מצא, יתלה בביטול תורה." ומבאר [כמובן שהוא מדבר על בעלי מדרגה], שיפשפש במעשיו - בכלי מעשיו, היינו באיבריו שהם

וודאי לנחם את המשפחות השכולות, זה לא דבר קל. אני בעצמי אבדתי את בני, בפעם הראשונה שנסעתי לחו"ל, הבן שלי בגיל 10 שהיה בדרכו לתלמוד תורה נדרס למות, ואפילו לא הספקתי להיות בהלוויה שלו. אז אני מבין מה זה לשכל ילד. זה לא דבר קל. זה כאב עמוק וצער גדול. ומה נוכל לומר ומה נוכל לדבר, לנחם. כמו שאמרתי, הורים מביאים ילדים לעולם במסירות נפש ומגדלים אותם במסירות נפש להיות תלמידי חכמים יראי ה' ולא זכו. הילדים האלו נקטפו בילדותם. וזה קרה בציבור חרדים לדבר ה'. לא במקום אחר. הדבר באמת מזעזע. ואי אפשר לנו לחשוב מה רוצה ה' מאתנו, זהו דבר המסור לגדולי הדור.

אני מבין מה זה לשכל ילד. זה לא דבר קל. זה כאב עמוק וצער גדול. ומה נוכל לומר ומה נוכל לדבר, לנחם. כמו שאמרתי, הורים מביאים ילדים לעולם במסירות נפש ומגדלים אותם במסירות נפש להיות תלמידי חכמים יראי ה' ולא זכו. הילדים האלו נקטפו בילדותם. וזה קרה בציבור חרדים לדבר ה'. לא במקום אחר. הדבר באמת מזעזע. ואי אפשר לנו לחשוב מה רוצה ה' מאתנו, זהו דבר המסור לגדולי הדור.

צדקה, אי אפשר לעשות חסד, אם לא יודעים הלכות. בהלכות צדקה, בשולחן ערוך יורה דעה, יש פרטי דינים מה קודם ומי קודם, איך לתת ולמי לתת. לא סתם עושים חסד. צריך תורה על הכל. וזה היסוד והשורש של הכל.

...

עוד ענין חשוב: בשביל ללמוד תורה צריכים להיות ראויים, וצריך להיות ראויים לפי ערך הדור. בשביל לזכות לתורה צריכים להיות קדושים וטהורים, לרכוש כלים באמצעותם להכיל את קדושת התורה בקרבנו. רבנו יוסף [היעב"ץ הקדמון] כתב, שהסיבה שלומדים פרקי אבות בשבועות שבין חג הפסח לחג השבועות, היא בשביל לתקן את המידות שלנו ולהיות מוכנים לקבל את התורה בהר סיני. וכידוע בכל שנה יש קבלת התורה מחדש ואשר על כן צריכים להיות ראויים לקבלתה. וראויים לקבל, פירושו להיות מתוקנים במידות.

על אחת כמה וכמה בדורנו, עם כל הסכנות שישנן בדור הזה. כל מיני דברים, השפעות רעות, השקפות רעות, המופצים על ידי כל מיני אופני תקשורת שהם סכנה עצומה לקדושת עם ישראל. אנחנו מנסים לטהר את המח ואת הלב שישמשו כלים להבין תורה, והדברים הללו מטמאים את הכלים [מח ולב] האלו. ובוודאי אדם שיטמטם את מוחו לא יוכל להבין את התורה אפילו בנגיעה רחוקה, אפילו במשהו מהדברים האלו.

...

וודאי לנחם את המשפחות השכולות, זה לא דבר קל. אני בעצמי אבדתי את בני, בפעם הראשונה שנסעתי לחו"ל, הבן שלי בגיל 10 שהיה בדרכו לתלמוד תורה נדרס למות, ואפילו לא הספקתי להיות בהלוויה שלו. אז

הלימוד לדעת את ההלכה כדי לקיים את המצווה שזה בעצם הכשר מצווה כמו שאמרנו. אבל עיקר מצוות תלמוד תורה, לדעת ולהבין ולהוסיף לקח ופולפל. וזהו כבודה של תורה. ואם לא לומדים כך, הרי שיכולים לעבור על מש"כ בחז"ל (קידושין ל:). שאם ישאלך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד. אדם צריך להיות מוכן שאם ישאל אותו אפיקורס, ידע להשיב לו דברים ברורים. כי כשהאדם לא לומד לעומקה ולאמיתה של תורה אין ספק שהוא יתחיל לגמגם מכיון שהדברים אינם ברורים אצלו.

לימדונו חז"ל (סוטה כ"א) דבר נוסף ש'תורה מגנא ומצלא'. התורה היא מקור כל הברכות היא מגינה עלינו ומצילה אותנו. התורה היא שורש כל הקיום של המצוות. אי אפשר לדקדק בשום מצווה אם לא יודעים היטב את הסוגיות, את ההלכות. הכל תלוי בתורה. זה העמוד הגדול והראשון של כל עבודת ה'. במשנה בריש מסכת אבות (פ"א מ"ב), על שלושה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים. אפשר לומר, "על התורה", זה שורש הכל. הכל מהתורה. בלי תורה אין כלום. "ועל העבודה", בזמננו זה תפילות שכנגד תמידים תיקנו. גם תפילה צריכה להיות מתוך תורה, מתוך הבנה מה היא תפילה מה גדר חיובה מה עושים בה ומה יש לבקש. "ועל גמילות חסדים", תפילה היא בין אדם למקום וגמילות חסדים הוא בין אדם לחברו. אך גם לזה צריך תורה. אי אפשר לעשות

'ביניהם' דברי תורה, זה נקרא בפי חז"ל מושב לצים. כי משמעו שכל אחד מתלוצץ על תורתו של השני. נראה שפירוש זה הוא גם הוכחה לנאמר כאן. "ודברת בם, לא בדברים בטלים", יכול להיות אדם שלומד הרבה. אבל כאשר הלימוד הוא שטחי, זה אינו לימוד.

ועוד נקודה אחת, לימוד התורה צריך להיות ברציף. בהתמדה. בלי הפסקות. לכבד את התורה. לכבד את ההזדמנות שיש לנו ללמוד. היו דורות שלא יכלו ללמוד מרוב הטרדות. היו טרדות הפרנסה וכל מיני טרדות אחרות. כיום הקב"ה נתן לנו מצב שכל אחד יכול ללמוד. יש כוללים, יש ישיבות. צריך להעריך את ההזדמנות שניתנת לנו ולא לאבד זמן.

וכן יש לדעת מהו חיוב לימוד התורה, כמו שכתבו ה'אור החיים' הקדוש בספרו 'ראשון לציון ועוד הרבה מגדולי הפוסקים [שו"ע הרב בהלכות ת"ת ועוד], שישנם שני דינים בתלמוד תורה: א. לדעת את כל חלקי התורה בעיון, בעמקות, לחדש בה חידושים ולהגות בה כל ימי חייו. ב. ללמוד על מנת לקיים את המצוות, היינו לברר את ההלכה מהי, כדי לדעת מה לעשות למעשה, וזה נקרא הכשר מצווה. [ע"ע בהקדמה לשו"ת בית הלוי]. ומבואר בדבריהם שעיקר מצוות תלמוד תורה זהו לימוד העיון. ובאמת יסודי הדברים מופיעים בהרבה מקומות, לדוגמא בספר 'נפש החיים' שער א' פרק כ"א אומר, שתורה לשמה פירושו ללמוד על מנת לקיים. ובשער ד' פ"א מאריך מאוד ומביא את הגמרא (נדרים סב.), עשה מצוות לשם פועלם ודבר בהם לשמם. עשה מצוות לשם פועלם - לקיים את המצוות לשם ה', לכבוד הבורא, לעשות רצונו למי שציווהו על כך. אבל לימוד התורה, דבר בהם לשמם - לשם התורה. ומפרש הרא"ש שזו"ל כל דיבורך ומשאך בדברי תורה יהיה לשם התורה, כגון לידע ולהבין ולהוסיף לקח ופולפל.

נראה לי ששני הפירושים אמת. אחד, לגבי

אבל נראה לי שבכלל הדברים, הוא להיזהר מאוד מאוד מכל מיני השתתפות והצטרפות בסוגי מחלוקת שיש בעולם. נספר לכם סיפור. לפני קרוב ל-280 שנה, היתה מחלוקת גדולה באירופה בין היעב"ץ לרבי יהונתן אייבשיץ. היעב"ץ ראה קמיעות שהוא ייחס אליו וחשד בו שאולי כתוב בהם בשם טמא של ש"ץ. וניהל כנגדו מלחמה גדולה. זו ההקדמה לסיפור.

תקופה אח"כ, היה יהודי מלמד תינוקות פשוט. שלא הצליח. ולא היתה לו פרנסה הוא נאלץ לגלות לעיר אחרת ואח"כ גלה ללונדון לאסוף כסף ואף שם לא הצליח. שם נפגשו איתו כמה נוצרים וראו שהוא יודע ספר. הציעו לו שיכתוב ספר שהתורה אינה אמת והנצרות אמת. וישלמו לו על זה הון תועפות. האיש כתב ספר כזה בשם "נתיבות עולם". הספר היכה הדים. הנה יהודי יודע ספר, כותב ומפרש, ומקשה כאילו קושיות על היהדות ומוכיח כביכול שהנצרות היא אמת. בעקבות כך היתה התעוררות של גדולי ישראל והם מינו את אחד מגדולי ישראל להשיב בספר ור' משה מונטיפיורי ניהל את הפרויקט. הספר ביטל והפריך לגמרי את כל טענות ההבל שדיבר אותו האיש. והנוצרים נחלו בושה עולמית. שכל מה שהם ישבו וחשבו שכאילו הם מצליחים להוכיח משהו הוברר לעין כל שכל הדברים בטלים ומבוטלים. בעקבות זה גירשו את מחבר ספר הכפירה מארץ מגוריו.

אותו האיש היה כבר אדם זקן, שבור ורצוף, חזר למדינתו וניגש לבתו. היתה לו בת אשה צדקת. אמר לה, אין לי לאן ללכת, אני רוצה לגור אצלך. תפרנסי אותי עד שאמות. היא לא ידעה מה עליה לעשות. היא שאלה את אחד מגדולי ישראל, יש נוסחאות שהיא שאלה את רבי יהושע לייב דיסקין [איני יודע אם זה תואם את התאריכים]. עכ"פ היא קיבלה פסק, שישהה בחדר סגור, יאכל ולא ידבר עם אף אדם עד שימות. ביום שהרגיש שהוא כבר

גוסס, קרא לבתו ואמר לה, אני רוצה לספר לך כיצד יצאה תקלה זאת מתחת ידי, אבי היה מראשי הלוחמים לצד הגאון יעב"ץ. הוא כתב בעצמו קונטרסים, כתבי פלסטר, וכל מיני חירופים וגידופים כנגד רבי יהונתן אייבשיץ. ביום הברית שלי (וכפי הנראה היעב"ץ שימש סנדק) אבי הוציא קונטרס מיוחד לכבוד הברית, ובו שוב חירופים וגידופים על רבי יהונתן. וחילקו את הקונטרס למשתתפים וכולם בירכו, שמחו, ושתו לחיים לכבוד הקונטרס החדש ובירכו שהרך הנולד ימשיך במלחמות אביו. סיים הזקן ואמר, זה מה שקרה לי. זה מה שפעלה הברכה הזאת. תינוק זה המשיך בדרך אביו ויצא ממנו כופר, יצא מסייע לנוצרים נגד היהודים. ה' ירחם. עד כאן חלק הסיפור הידוע.

אני רוצה להוסיף נדבך שלא כל כך ידוע. אך אקדים כי הגר"א היה לציודו של רבי יהונתן אייבשיץ. וגם רבי אריה לייב אפשטיין רבה של קניגסברג, תמך ברבי יהונתן אייבשיץ ואף כתב אגרות התומכות בו. והיעב"ץ בספריו כשמזכיר אותו, כותב עליו 'השוטה מקניגסברג'. והנה בדרך העולם, אדם כזה עלול היה להיות לו פגיעה מזה, קפידה, וכעס. אבל, הרב אריה לייב אפשטיין שעליו בעצמו כתב הרב היעב"ץ דברים קשים, לא לקח זאת לליבו. להיפך, הוא כותב עליו, שהוא גדול הדור, גדול הגדולים שבדורנו. אין כמוהו בעולם. בספרו של הרב אריה לייב אפשטיין 'אור השנים', [ספר זה הוא אחד משתי ספרים שקיבלו את הסכמת הגר"א. והספר השני, ספר הפרד"ס של הרב אריה אפשטיין. סב ה'חזון איש']. ספר זה בנוי על התרי"ג מצוות והוא סידר אותם ממש עם נוסח תפילה לפני כל מצווה, לדעת מה אתה עושה, ספר נפלא מאוד. מרן ראש הישיבה רבנו אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל היה דוגל בספר זה. אנחנו הדפסנו [במכון אהבת שלום] סידור עם 'אור

השנים' והוא מאוד מאוד שמח. כל חייו היה מעודד שידיפסו ויפרסמו את הספר הזה].

בערך מצוות תשובה בהגהה, הוא שואל, איך יקיימוהו גדולי ישראל מצוות תשובה? הרי הם אינם עושים שום עבירות. איך א"כ הם יהיו שלמים בכל התרי"ג מצוות. בפרט שמצוות תשובה היא כל כך מצווה שורשית. ומתוך ה'אור השנים' בהגהה: לדוגמא, בדורנו שני גדולי ישראל שיש ביניהם מחלוקת. מדוע נסבב הדבר הזה? זאת כדי להזמין להם את היכולת לעשות תשובה. מה הפשט? הרי הם בודאי, מכוונים שניהם רק לשם שמים לגמרי בלי שום נגיעות בעולם. מחלוקת לשם שמים אמיתית. אלא מאי, המתלווים, והמסתופפים, הם אנשים שלא יורדים לעומק דעת רבותיהם והוויכוח הזה שאצל גדולי ישראל היא לשם שמים יכולה לגלוש למקומות ולדברים שאינם מתוקנים. וממילא כיוון שגדולי ישראל הם גרמו לזה, יש להם על מה לעשות תשובה. על אף שהם לא חטאו מעולם. והם צדיקים גמורים.

•••

אנחנו רוצים לגדל ילדים לתורה. הילדים צריכים לאהוב תורה. הם צריכים לאהוב מלמדי תורה, מרביצי תורה, וגדולי תורה. אם יש בבית ביקורת כל שהוא על רב גדול, הדבר מסכן את היכולת של הילד המתחנך בבית הזה לגדול בתורה.

בעודי בחור, פגשתי יהודי דגול מאוד. רב מאוד גדול. ראיתי שהוא מדבר מילים לא בכבוד על כמה מגדולי האחרונים בפני בניו. אמרתי לו, אתה מדבר על רב זה ועל רב זה. אני חושש שהבנים שלך ידברו ח"ו על רבינא ורב אשי, ובאמת אחד הבנים שלו יצא כזה. ה' ירחם. צריכים לדעת כי הרושם על ילדים רב מאוד. ודי בזה. סיפרתי כאן סיפור. כל

אחד ילמד את הדברים בעומק ויבין מה הן המסקנות שהוא צריך להסיק. רק להגדיל כבוד חכמים וגדולי תורה, לפאר ולשבח אותם. כדי שהילדים ירצו לגדול ולהיות רבנים ושלא יהיה להם שום ביקורת על שום רב.

אנחנו רוצים לגדל ילדים לתורה. הילדים צריכים לאהוב תורה. הם צריכים לאהוב מלמדי תורה, מרביצי תורה, וגדולי תורה. אם יש בבית ביקורת כל שהוא על רב גדול, הדבר מסכן את היכולת של הילד המתחנך בבית הזה לגדול בתורה.

בשעה זאת אנחנו עדיין בעומק הצער, בעומק הצרה. צריכים תפילות, שהרי ללא ספק יחד עם החיזוק בתורה צריך להרבות בתפילות. שהקב"ה ימתיק מעלינו את הדינים הקשים ונזכה לעורר רחמים על עם ישראל ובפרט על קהילה קדישא כאן בעיר הקודש בית שמש כאשר מידת הדין פגעה בקהילה חרדית שכולם בה יראים, כולם בה שלמים. משפחות מפוארות. גם אלה שנפגעו, הם משפחות לתפארת עם ישראל. צריכים אנו להתפלל, שה' יאמר די לצרותינו. ולא יהיו עוד אסונות ולא עוד צרות ושנאנחנו נתחזק בעזרת ה', כמו שאמרנו כשיסורים באים צריך לפשפש במעשינו. על כל אחד באשר הוא שם, לעשות תשובה ולתקן את המעשים. ה' ירחם עלינו ויצליח את דרכנו וינחם את המשפחות השכולות ולא יוסיפו לדאבה עוד. וכל הקהילה תהיה מבורכת ומוצלחת לאורך ימים ושנות חיים. אמן. ■

החיים' יש עצה אחת: ואמר אליו, זאת העצה היעוצה להגביר צד החסד והרחמים, 'דבר אל בני ישראל' ויתעצמו באמונה בכל ליבם, 'ויסעו' - אל הים, על סמך הביטחון כי אני אעשה להם נס, ובאמצעות זה תתגבר הרחמים ע"כ. נמצאו למדים, שכשיש מידת הדין. יש עצה אחת, והיא, להתחזק באמונה בכל ליבם.

וא"כ מהו תפקידנו בשעה הזאת? שכל אחד ואחד מאתנו יתחזק קודם כל באמונה בכל ליבנו. לזכור שהקב"ה חפץ חסד הוא. שהקב"ה מתחנן אלינו, עיזרו לי כדי שאוכל להגביר את מידת הרחמים.

...

כתוב במדרש בפרשת בא (שמות רבה יג א), שהקב"ה אומר שכל הבריאה הנפלאה שאני בראתי אינה יגיעה מלפני, הדבר אינו מעייף אותי. במה אני יגע? במי שהוא מכעיס לפני בדברים בטלים.

נתאספנו כאן וחייבים לצאת עם חיזוק. ראשית, לדעת שיש בורא. שכשהקב"ה נותן לנו במתנה חיים זה בכדי לעשות את רצונו יתברך, מתי אנו מייגעים כביכול את ה' יתברך כאשר אנו משתמשים עם הפה כנגד רצונו. שהרי הקב"ה ברא את העולם בשביל תורה שנקרא ראשית. בשביל ישראל שנקראים ראשית. הכח היחידי שמקשר אותנו להקב"ה זה הפה הקדוש שהקב"ה חנן אותנו. וכמשל מתי האדם מתייגע ומוכן להתאמץ? האדם מוכן לעשות הרבה מאוד, ולעבוד קשה כשיראה סיפוק, כשיראה תוצאות ביגיעה שלו. כן הקב"ה ברא את העולם בשביל תורה שנקרא ראשית. נתן לנו פה קדוש בשביל לדבר אל הקב"ה. לשפוך שיח לפני בורא עולם, ללמוד תורה הקדושה, להשתמש עם הפה רק כדי לעשות רצונו יתברך.

ולכן חשוב מאד שנתחזק ב"סור מרע" וב"עשה טוב" להרבות בחסד האחד עם חברו. נשמור על הפה הקדוש. נשתדל ללמוד יותר

לפעמים שלא מספיק להתפלל, משום שאין בכח התפילה לפעול לחוד, אלא צריך גם לעשות עוד מלבד התפילה.

וממשיך ה'אור החיים' הקדוש להקשות, מה ההבנה בזה, הרי זו המצוה, וזו החובה, וכך כתב: קשה, ולמי הוא יצעק אם לא לה' אלוקיו, בפרט בעת צרה.

ומתוך זו"ל: אכן התבאר הענין עפ"י מאמרם (שמות רבה כא ז), שישראל נתונים בדין, מה אלו אף אלו, ודבר ידוע הוא כי כוח הרחמים הוא מעשים טובים, כאשר יעשה אותם האדם למטה יוסיפו לו כוח במידת הרחמים וכו'. והנה לצד שראה א-ל עליון כי ישראל קטרגה עליהם מדת הדין, והן אמת כי חפץ ה' לצדק ישראל, אבל אין כח ברחמים לצד מעשיהם כזכר, אשר על כן אמר למשה תשובה נצחת 'מה תצעק אלי', פירוש כי אין הדבר תלוי בידי הגם שאני חפץ עשות נס, כיון שהם אינם ראויים, מדת הדין מונעת ואין כח ברחמים כנגד מדת הדין המונעת עכ"ל. ומבואר, שקודשא בריך הוא אומר 'מה תצעק אלי', שהרי אין הדבר תלוי בידי, שאף שאני חפץ לעשות נס, אין כח רחמים כנגד מידת הדין המונעת.

באמירת אבינו מלכינו

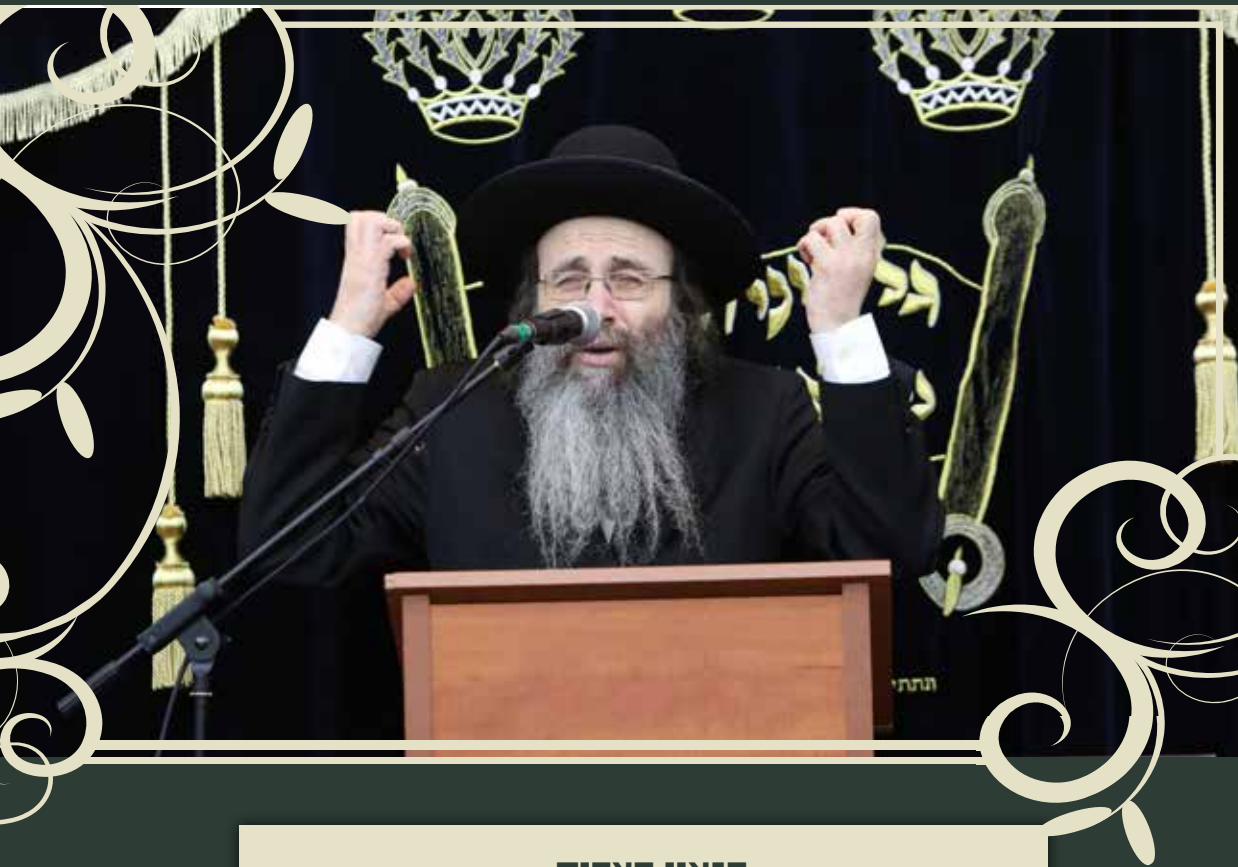
מה אכן צריכים לעשות? ממשיך ה'אור

הגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א

ה'אור החיים' הקדוש מביא בפרשת השבוע (בשלח), שהקב"ה אומר למשה "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו" (שמות יד טו), אומר רש"י הקדוש, "מה תצעק אלי", אמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך בתפילה, שישראל נתונים בצרה. ושואל האוה"ח הק', מה הפירוש 'לא עת עתה להאריך בתפילה', הרי ידועים דברי הרמב"ם (הל' תעניות פ"א ה"א) שכתב, שכשיש צרה יש מצות עשה מן התורה להתפלל ולזעוק. וכתב האוה"ח, שאולי נתכוון רש"י לומר שלא להרבות בתפילה. וכלומר, שנתייחד כאן, שיש

רש"י אומר בפרשת וירא (שמות יג), "מידתו של הקב"ה, שמביא פורענות על האומות עובדי כוכבים, כדי שישמעו ישראל ויראו". נתבאר כאן, שהקב"ה מביא פורענות על האומות עובדי כוכבים בכדי שישמעו ישראל ויראו. אם כן, ודאי שאם הקב"ה מביא עלינו בתוכנו פורענות, אין ספק שהדבר מחייב את כל אחד ואחד מאתנו. וכשהקב"ה מביא פורענות, הרי שהקב"ה צריך להשתמש עם מידת הדין. וכשמידת הדין פוגעת, הדבר מחייב את כל אחד ואחד לתקן את מעשיו בכדי לסלק את מידת הדין.

הגאון הצדיק רבי בנימין פינקל שליט"א

מראשי ישיבת מיר

היום, בעקבות זה נגזר חלילה 'חמת קרי'. כל צער הוא צער, ה' ישמור. אפילו כשבן אדם נפטר בדרך העולם זהו צער, אנו מבקשים מהקב"ה שכולם יאריכו ימים ושנים. אך אדם שנפטר ללא עת, אפילו על מיטתו חלילה זה כבר זועק משהו. על אחת כמה וכמה, אם יש כמה אסונות שלא כדרך הטבע.

כשיש אסונות רח"ל אצל בני תורה שלא כדרך הטבע, ועוד כה נוראים - התביעה הגדולה ביותר לחשוב חלילה שזה דרך מקרה ועוד מקרה. לא לרצות להתייחס, לא לחשוב,

אחי ורעי, הדברים שאני אומר לכם היום הם מלב אל לב, מידיד אל ידידים. כולנו כאיש אחד בלב אחד שרויים בצער גדול. ידוע כי אחד מן הדברים הנוראים ביותר נאמר בפרשת בחוקותי (ויקרא כו כז-כח) "והלכתם עמי בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי" וכתב הרמב"ם (הל' תעניות פ"א ה"ג) כלומר, כשאביא עליכם צרה כדי שתשובו אם תאמרו שהוא 'קרי' אוסיף לכם חמת 'אותו קרי' עכ"ל."

ומבואר ברמב"ם, ש'קרי' הוא לשון מקרה, וחלילה כשיש אסון אחד ח"ו ועוברים לסדר

בקרבנו שכל אחד מאיתנו מחויב, לעורר את מידת הרחמים, להרבות חסד, להרבות תורה ברציפות ולשמור על הפה הקדוש, להתחזק בשמירת הלשון, ללמוד יותר ספר 'חפץ חיים'.

אבי זצ"ל זכה לאכול על שולחנו של מרן ה'חפץ חיים' זצוק"ל, וסיפר שכאשר ה'חפץ חיים' היה מביא את האוכל היה אומר תתנו לבחור את מנת האוכל לפני, מפני שהוא צריך לחזור לשיבה ללמוד. כך היה אצלם המושגים. מי שרק ינק אצל מרן ה'חפץ חיים' זצוק"ל וזכה לאכול על שולחנו, ראה את הנקיון של שמירת הפה.

יהי רצון, שנתחזק כולנו בעיקרים, ונזכה כולנו להתקרב לבורא עולם. ונשפוך שיח לפני בורא עולם שירחם עלינו ויאמר לצרותינו די! ונזכה בעזרת ה' שהקב"ה שחפץ חסד, יוכל להשתמש במידת הרחמים, ויסיר את הקטרוג של מידת הדין ולמלאך יאמר הרף. ■

תורה ברציפות. ובכך נעורר את מידת הרחמים. מה הוא רחום אף אתה רחום.

כולם יודעים שרצונו של מרן ראש הישיבה זצוק"ל היה, שילמדו תורה ברציפות, ושישמרו על הפה. נתחזק כולנו ראשית, בנקודה העיקרית והוא באמונה בכל ליבנו. וגם לזכור, שהקב"ה נותן לו חיים, וחיים הם כל רגע מתנה חדשה מהקב"ה, הוא נתן לנו את הפה. אך זה פיקדון אצלנו. זה לא שלנו, זה שלו. וידוע שכאשר הקב"ה מביא פורענות על נכרי הדבר מחייב את כל אחד, ודאי וודאי כאשר מידת הדין שולטת

**...ולכן חשוב מאד שנתחזק
ב"סור מרע" וב"עשה טוב"
להרבות בחסד האחד עם
חברו. נשמור על הפה
הקדוש. נשתדל ללמוד יותר
תורה ברציפות. ובכך נעורר
את מידת הרחמים...**

זוהי התביעה הגדולה ביותר. הרמב"ם (שם) אומר שהוא נקרא אכזר, מתאכזר על עצמו, [לשון הרמב"ם: אבל אם לא יזעקו ולא יריעו אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו וצרה זו מקרה נקרית, הרי זו דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות]. הקב"ה הוא אב הרחמן. הוא רוצה בטובת כולם, הקב"ה רוצה שתשרה עלינו מידת הרחמים, אבל הדבר תלוי בנו, במעשים שלנו.

...

והנה, כתוב (זוהר חיי שרה קכא ב) תפילה בוקעת רקיעים. וכתוב בפרשת השבוע (בשלח. שמות יד טו), "ויאמר אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". 'מה תצעק אלי' - אומר רש"י, למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקב"ה לא עת להאריך בתפילה, שישראל נתונים בצרה. שואל האוה"ח הקדוש, שלכאורה התביעה 'מה תצעק אלי' אינה מובנת. שהרי מה עושה יהודי בעת צרה? הוא הרי חייב להתפלל. מבאר האוה"ח הק', ישראל היו נתונים בדין, היה קטרוג גדול, ומגודל הקטרוג התפילה כבר לא יכלה לפעול. אמר הקב"ה "דבר אל בני ישראל ויסעו", ותסעו אל הים באמונה ובבטחון שיקיים הבטחתו ותכנסו אל הים עוד קודם שנראה לעין שהים נבקע. ואז האמונה והבטחון יגבירו את מידת הרחמים וכשתגבר מידת הרחמים תבוא הישועה אל הכלל.

ואמנם ודאי תמיד צריך תפילה, ובלי תפילה אי אפשר להיושע. אך יש לפעמים מצב שהתפילה אינה מספיקה, בבחינת 'סתם תפילתי'. אומר הקב"ה תעשו פעולות שתתגבר מידת הרחמים, ואז תפלתכם תתקבל.

...

מה אנו עושים להגביר מידת הרחמים שלא

יהיו יותר צרות? כל אסון הוא נורא ואיום. אבל הרי ברור שאצל מי שבמחיצתו הקרובה ארע אסון הרי שאצלו הפצע נשאר לזמן רב, והכאב שלו עמוק הרבה יותר. אם נחשוב על המשפחות האומללות האלו: איך הם הולכים לקראת חג הפורים, לקראת חג הפסח? איך ישבו לליל הסדר? נורא ואיום.

הקב"ה אב הרחמן רוצה שיהיה לכולם טוב, אבל צריך להגביר מידת הרחמים. "נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'". אדם שעושה חיפוש הוא כבר בהצלה, אבל עליו להמשיך ללכת בכיוון זה, ועליו לחשוב על מה ה' עשה ככה לארץ הזאת, שבמקום הזה בעיר הזו, שומעים לצערנו כ"כ הרבה צרות בתקופה קצרה כל כך, ושבעזרת ה' לא יהיה יותר. וא"כ לעת הזאת מי שיושב אדיש ומתעלם הרי הוא מסכן את הכלל ה' ירחם, צריך איפוא לזעוק לרבש"ע תציל אותנו.

ובאמת לבוא ולהצביע מהי בדיק הסיבה לכל מקרה, קשה להגיד. יש הרבה אנשים שאומרים זו הסיבה או זו הסיבה. מי כן יכול להצביע על הסיבות, רק גדול בישראל. אני רוצה לומר לכם, מה ששמעתי ממרן הרב אלישיב זצ"ל שנשאל על מחלות קשות שארעו ל"ע בתקופתו. הוא הביא דברי הגמרא (שבת קי"ט ע"ב): אמר רב יהודה אמר רב, כל המבזה תלמידי חכמים אין לו רפואה למכתו. זה אמנם מפורש בגמרא, אבל מרן הרב אלישיב זצ"ל יכול להגיד ולהצביע על צרות שהם ארעו מחמת שביזו ת"ת, שאין רפואה למכתו ה' ירחם. אחד שאל אותי, ומה במקרה שהת"ח מוחל? בזה יש מקום לדון מתי מחול ומתי לא וכו'. אבל בודאי אחרי הפטירה הדבר חמור יותר, מפני שהקב"ה תובע [כמפורש בגמ' בברכות (יט): שאני ת"ח שהקב"ה תבע ביקריה].

...

ברצוני לומר, אנחנו צריכים להתחזק

ובודאי יש להתנהג בזהירות רבה בפרט עכשיו שאנו עדיין תחת השפעת החסר הגדול מפטירת רבן של ישראל קדוש ה', איש קדוש. אינני בא להספיד עכשיו. אך אומר לכם: מה שאמרתי לכמה חברים; כל מושגי הרוחניות שאנחנו מכירים. תורה הקדושה, שו"ע, ספרי מוסר, חסידות. כל דברי הגאון הקדוש מווילנא והבעש"ט הקדוש. ר' חיים וולוז'ינער והברדיטשבער, התניא ור' ישראל סלנטר. הרי מרן הרב שטיינמן זצ"ל עונה על הדרישות של כולם. כולם יכולים היו לומר שהוא קיים במלואו את משנתם. הכל היה בו, עמל התורה עד הסוף, ומתוך יסורים, חסידא קדישא ופרישא, בלי להינות מחיי עוה"ז, לא מכסף, לא מכבוד, לא מאוכל, אך ורק לעבוד את ה' בעבודה תמימה.

ולהתקרב לקב"ה. להתחזק בכל, בלימוד התורה, במידות טובות, בצניעות וקדושה. ובודאי יש להתנהג בזהירות רבה בפרט עכשיו שאנו עדיין תחת השפעת החסר הגדול מפטירת רבן של ישראל קדוש ה', איש קדוש. אינני בא להספיד עכשיו. אך אומר לכם מה שאמרתי לכמה חברים; כל מושגי הרוחניות שאנחנו מכירים. תורה הקדושה, שו"ע, ספרי מוסר, חסידות. כל דברי הגאון הקדוש מווילנא והבעש"ט הקדוש. ר' חיים וולוז'ינער

והברדיטשבער, התניא ור' ישראל סלנטר. הרי מרן הרב שטיינמן זצ"ל עונה על הדרישות של כולם. כולם יכולים היו לומר שהוא קיים במלואו את משנתם. הכל היה בו, עמל התורה עד הסוף, ומתוך יסורים, חסידא קדישא ופרישא, בלי להינות מחיי עוה"ז, לא מכסף, לא מכבוד, לא מאוכל, אך ורק לעבוד את ה' בעבודה תמימה.

מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א אמר, שמרן הרב שטיינמן זצ"ל שבעים שנה דבק בהקב"ה ובתורה הק'. כזה עמל, כזה פרוש, ובכזה שמחה. הלא הוא איגד את הכל, תורה, קדושה, שמחה, סובל עלבוננו ושותק, הכל יחד. ורואים שכל גדולי הדור, גדולי התורה, כל הישיבות הליטאיות והחסידיות, כל העדות, כולם שיחיו, כולם עומדים המומים סביב האיש הקדוש הזה הקטן בגוף, במשקל גוף מזערי, אך גדול בנפש עד השמים. כולם עומדים משתוממים, מהקדושה הנוראה שלו, כמה צריך להיזהר חלילה חלילה שלא יהיה קטרוג ח"ו.

אני רוצה לומר לכם, הצדיק הזה הרי כל החיים שמת, והשרה את השמחה הזו גם כלפי סובביו. לפעמים כאשר היה צריך לתבוע ממישהו להגיד קצת תוכחה היה נותן מילה אחת, ועשה זאת עם גבול מסוים כפי הנדרש. אבל תמיד היה נראה עליז, תמיד שמח. מתי הוא נראה בתמונות בוכה בכיה נוראה עד שקשה להסתכל על תמונה זו? כשיצאה גזירת הגיוס, אז הוא בכה בכי גדול, אז הוא לא נח, לא שקט. ודאי בכייתו של קדוש ה' בענין זה בקעה רקיעים. והיה בוכה לילות שלמים ואומר את כל התהילים. הרבה פעמים לא ישן לילות. בעבר היה שמרן הרב אלישיב זצ"ל הוצרך להרגיע אותו, וכל בכיו היה כדי שח"ו לא יפגם ולו בן תורה אחד וגם מעמך ישראל. וכן כל השאלות וההנהגות הנוגעות לפרט, איך ומה לנהוג בהנהגה פרטית, היה הגאון הקדוש זצ"ל, פוסק לפי ראות עיני הבדולח שלו.

איך הוא שמר על גחלת הישיבות, גחלת התורה, כל ראשי הישיבות אומרים, וכל האדמו"רים, כולם המומים, באיזה שמירה מעולה שמר שלא יפגם זיו כל שהוא ממסורת הקדושה בתורה הק' מכל הדורות, שכל הישיבות הקדושות ימשיכו בקדושה ובטהרה עם יר"ש. דאג שלא יהיה סטייה חלילה מקדושת התורה ומקדושת הישיבות. כמה דאג לבחורים, עד כדי שזה היה לעיתים קשה לראשי הישיבה, כשהוא כ"כ לא נתן לזרוק בחור, כמובן בגבול מסוים, כשהבחור אינו מקלקל ח"ו. הוא טען, לאן הבחור ילך?, לרחוב, עם כל הפיתויים? ואכן באמת כמה וכמה בחורים זכו להישאר בישיבות הקדושות בזכותו. את כל הלב מסר עבור בני הישיבות.

בקבלת עול מלכות שמים

כמה צריך להיזהר בכבודו. רציתי ללכת לקברו ולבקש שישלח לכולם, ולבקש מרבוננו של עולם, תרחם עלינו, יש אנשים שלא יודעים חלילה, אני לא רוצה לדבר על אף אחד, אף אחד לא רוצה להיות רשע, אבל לא יודעים, מטעויות מגיעים לכאלה דברים נוראיים. ואנחנו סובלים סובלים וסובלים ומבקשים שיאמר למשחית הרף. העבודה שלנו היא לשמור את הלשון ולהיזהר בכלל, אך בפרט על אותו קדוש שהגן על הדור, ומי יודע כמה חסרה לנו ההגנה הזאת.

•••

הגמרא (ברכות יז: תענית כד:): אומרת,

אמר רב יהודה אמר רב, בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת, כל העולם כולו נזנין בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת.

איננו יודעים לקשר דברים, אני איש פשוט. אבל מי בדור הזה אכל קב חרובין מערב שבת לערב שבת, האם היה מישהו אחד שלא נהנה מאוכל, והיה בולע את האוכל, לא מצאנו כמעט כזה פרוש. לנו אין את הכח אפילו לחשוב על כזו פרישות, אנחנו צריכים להתחזק לפי ערכנו, האם גם עלינו להיות פרושים? אין לנו את הכח להיות פרושים, לא תובעים מאתנו. אך לכל הפחות אתן לכם עצה טובה להמשיך במהלך של אותו קדוש. לכל הפחות להגיד ברכה בכוונה, לא לחטוף את האוכל. לא להיות זורק ברכה מפיו, וידוע מה שכתב המשנה ברורה (סי' קצא סק"ה) בשם הט"ז שיש לזהר שלא לעיין אפילו בדברי תורה, וה"ה כשעוסק בתפלה או באיזו ברכה אחרת וכתב שם וז"ל: זה נכלל במאמר תורתנו ואם תלכו עמי קרי דהיינו שלא יהיו המצוות אצלנו על צד המקרה. עכ"ל. ויש לנו להודות לה' שנתן לנו את הלחם, את התפוח, את מה שאנו אוכלים. וצריך לאכול בעדינות ולחשוב לכל הפחות שאוכל בכדי שיהיה כח לעבוד את הבורא, וקצת להתעלות.

והנה הצדיקים של הדורות האחרונים לא דיברו על צומות לדור החלש שלנו. אבל לכה"פ שנדע שהיה צדיק שלא נהנה מאוכל. אחי ורעי, יש לי עצה ששייכת לנו. שכאשר אדם אוכל, והוא כבר נרגע קצת מהרעב שלו ורוצה עוד, יפסיק קצת, ויאמר דבר תורה. הלא צריך ללמוד דברי תורה על השולחן, ויש אנשים שרק אחרי שהם שבעים הם מתפנים ללמוד. זה גם חשוב, אבל יש מעלה יותר גדולה ועבודת ה' והוא, כשאדם אוכל ושותה ודרוש לו עוד, אבל הוא כבר לא כ"כ רעב, ולומד סדר 'משנה' או 'חפץ חיים' שהוא רגיל בו, במשך דקה אחת.

תדעו לכם, דקה זה הרבה זמן, (אם כי) קצת בשביל הקב"ה. זה גם עבודה, קצת לקחת ללמוד מאיש כזה קדוש את מה ששייך לנו, אני לא מדבר על אנשים שהם במושגים גדולים ובשבילם זה כבר מעלה קטנה, אך אני מדבר לכלל, 'יאכלו ענווים וישבעו', אני חושב שכולם יכולים לעמוד בזה, כמובן לפתוח בברכה בכוונה, זהירות באכילה שלא יהיה חשש דחשש למאכלות אסורות ולאחמ"כ לאכול בעדינות ולהפסיק באמצע ללימוד קצר, כל אחד יכול לעמוד בזה בכל מצב שהוא עומד, זו עבודה שראוי לכ"א לסגל יחד עם עבודת הלב היא תפילה עמל התורה וכבוד התורה.

•••

אני רוצה לומר נקודה נוספת: שזכיתי פעם להיות בקודש פנימה, מרן ראש הישיבה זצ"ל הראה לי ירושלמי וביקש שנגיד את זה ברבים, וזה יהיה לעילוי נשמתו. בירושלמי במס' דמאי (דף ד. פ"א ה"ג עם פ"ה הפנ"מ) כתוב, שרבי פנחס בן יאיר הלך לוועד [-בית המדרש (פני משה שם)], והגינאי גבר - הנהר עלה על גדותיו, ולא היה שייך לעבור את הנהר. רפב"י פנה לנהר ואמר, 'גינאי גינאי, וכי אתה תמנע ותעכב אותי מליך לבית המדרש', ונחלק לפניו ועבר את הנהר. שאלו תלמידי, אם הם יכולין ג"כ לעבור. והשיב להם, 'מי שיוודע בנפשו שלא עשה שום רעה ולא ביזה בר ישראל מימיו הוא יעבור ולא ינזק ואם לאו לא יעבור' עכ"ד.

מרן ראש ישיבה זצ"ל רצה שנראה את דברי חז"ל אלו, נלמד אותם ונבין, שאם אדם לא מזלזל ביהודי יוכל לזכות לעבור מצבים קשים. וכך מרן זצ"ל התנהג בעצמו ולא זלזל בשום יהודי כל ימיו. ואם כך צריך לזהר באנשים פשוטים, על אחת כמה וכמה שצריך להיזהר בזהירות נוראה בגדול הדור. ויש לבקש מה' יתברך שהכל יבינו שלהקב"ה יש צדיקים בדור, ואם מבקשים שבזכותם ניוושע,

ויהיו מליצי יושר הקב"ה שומע תפילה זו. וא"כ הם התקווה שלנו.

...וע"י ההשפעה של כולם יושפע גם לאחרים שעדיין לא הבינו את זה, שיזכו להבין את זה, ושיהיה לכולם של אף טוב, ושיזהרו בכבודם של קדושי ה' ושיתחזקו בעמל התורה ובמידות טובות, בקדושה וטהרה בשמירת הלשון ושמירת העיניים. כי כל מה שתרצו תוכלו ללמוד ממידותיו והנהגותיו של מרן ראש הישיבה זי"ע, וודאי יבקש רחמים עליכם...

וודאי נחת רוח להקב"ה באסיפה זו, שרואה אנשים מחפשים לתקן מעשיהם 'נחפשה דרכינו ונחקורה', וכל אחד יתחזק לעצמו, וע"י ההשפעה של כולם יושפע גם לאחרים שעדיין לא הבינו את זה, שיזכו להבין את זה, ושיהיה לכולם אף טוב, ושיזהרו בכבודם של קדושי ה' ושיתחזקו בעמל התורה ובמידות טובות, בקדושה וטהרה בשמירת הלשון ושמירת העיניים. כי כל מה שתרצו תוכלו ללמוד ממידותיו והנהגותיו של מרן ראש הישיבה זי"ע, וודאי יבקש רחמים עליכם.

והקב"ה יסיר חרון אפו מעמו ישראל וירחם עלינו ויתן לנו חיים טובים, ושיהיה נחת מכל הילדים ושכל אחד יוכל לחתן את ילדיו בלב שמה. ושיתן לנו שלא יהיו צרות ולא אסונות לא מחלות לא רדיפות ולא תאונות ה' ישמרנו. ונזכה לראות בנחמתם וישועתם של ישראל ובתחיית המתים ונזכה לראות בבנין ביהמ"ק ונזכה לעבוד את הקב"ה באמת ובשמחה. ונעשה תמיד נחת רוח לפניו. ■

שחלק מחכמתו ליראיו. זכורני מימי עלומי, לפני כחמישים שנה, כשמרן הרב אלישיב זצ"ל היה אברך בגיל 50-60 היינו הולכים ל'אוהל שרה' לראות בנועם ההתמדה שלו. "אשרי עין ראתה כל אלה".

...

מורי ורבותי, מי שהיה נכנס לבית המקדש ברחוב חזון איש 5, ראה שכונה בישראל, 'עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל'. ידוע לי בעדות נאמנה, כי רבנו מרן הרב שך זצ"ל, כשהרגיש שכוחותיו נחלשים, ביקש ממרן הרב אלישיב זצ"ל שינהיג את הדור. אלא שכיון שידע שמרן הרב אלישיב זצ"ל הוא יותר נחבא אל הכלים וספון בבית מדרש שלו, לכן קבע שינהיג ביחד עם מרן בעל ה'איילת השחר' זצ"ל. אך בתחילה מרן בעל ה'איילת השחר' זצ"ל לא הסכים, מפני שנתן כבוד למרן הרב אלישיב זצ"ל המבוגר ממנו, וא"כ הוא צריך להנהיג את הדור. מרן הרב אלישיב זצ"ל, לנוכח בקשתו האישית של מרן הרב שך זצ"ל, אשר שהתבטא בפניו "אני לא ישן לילות מפחד מי ינהיג את הדור", שכנע את מרן בעל 'איילת השחר' זצ"ל שיצטרף להנהיג את הדור. ואכן, מרן הרב אלישיב זצ"ל לקח את הנהגת הדור, ועמו מרן בעל 'איילת השחר' זצ"ל.

עדים נאמנים סיפרו לי, שיום יום, את כל השאלות הקשות ביותר במשא של כלל ישראל, היה רבנו מרן הרב אלישיב זצ"ל שולח לבני ברק. מדוע? מרן הרב אלישיב זצ"ל הסביר, ששם שוכן 'בית המקדש' והוסיף, שמרן בעל 'איילת השחר' הוא יחיד בדור שכל מעשיו לשם שמים בלא שום נגיעה, יחיד בדור שהשכינה שורה עליו.

מי לא יודע שמרן ה'סטייפלר' זצ"ל כשהיה זקן, וכבר כוחותיו לא היו עמו, אמר לפונים אליו, תלכו לשאול את מרן בעל 'איילת השחר' זצ"ל. אלו דברים ידועים. בשנת תשל"ד, בליל יום כיפור, רבנו בעל 'איילת השחר' זצ"ל חלם

אלפי בני ישראל לשמוע את ההלכות של יום טוב, פסח, ראש השנה, יום כיפור וסוכות. ובתוספות שם (ד"ה תרי) הוסיפו שהיה יורד מן השמים עמוד אש על כל המתאספים, והיו הגויים רואים את כל גדולי ישראל ואת כבוד התורה והם נשארים אבירי לב. נשארים גויים, ואינם באים להתגייר.

וזה נאמר על בני מתיא מחסיה. אבל להבדיל אצלנו היהודים, בכל הדורות היו נותנים כבוד לתורה ולומדיה. כולם ידעו, שתלמידי חכמים בונים את העולם והם עיני העדה. הר"ן כותב (דרשות הר"ן דרשה ח), שהשכינה שורה על גדולי הדור כשם שהיתה השכינה שורה בבית המקדש, ודרך בית המקדש היתה שורה שכונה בכל כלל ישראל, ומאז שחרב בית המקדש גדולי הדור נקראים עיני העדה, ובאמצעותם השכינה שורה בכל כלל ישראל.

...

כולנו זוכרים את רבנו מרן ה'סטייפלר' זצ"ל בימי חייו, את הפחד שהיה תוקף את כל מי שנכנס לחדרו הקדוש. בסוף ימיו היה מגיע פעם בשבוע בשבת בבוקר לביהמ"ד לדרמן, ובסיום התפילה בדרכו לביתו, היו מתאספים ברחוב רשב"ם המונים מתושבי בני ברק לחזות בזיו פני ה'בית המקדש' של הדור. מי אינו זוכר, ביום שלישי, כשמרן הרב שך זצ"ל היה אומר שיעור או שיחה ואלפים היו נוהרים לשמוע את דבריו של גדול הדור. מי לא זוכר, במאה שערים, בבית מדרשו [בקרואן] של מרן הרב אלישיב זצ"ל, שהיו באים יהודים מכל העולם לראות איך יהודי בן למעלה ממאה אומר שיעור בכזה 'גישמאק', בכזו מתיקות. רבנו מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, היה עולה לירושלים בחול המועד פסח ובחול המועד סוכות לברך עליו

חזב"נ מרן שר התורה הגאון הצדיק רבי יצחק קולדצקי שליט"א מגיד מישרים

נצטווינו לזכור את מעמד הר סיני. במעמד הקדוש זה נאמר "כל הנוגע בהר מות יומת" (שמות יט יב), וביאר הגאון רבי יצחק הוטנר זצ"ל, שאזהרות אלו באו ללמדנו שבכדי לזכות לקבלת התורה צריכים להיזהר בכבוד התורה. כל מעמד הר סיני יחד עם החלק של כבוד התורה נכלל בזכירת מעמד הר סיני.

הגמרא (ברכות יז:) אומרת: בני מתא מחסיה הם אבירי לב [- היינו רשעים (רש"י שם)] שהם רואים כבוד התורה פעמיים בשנה בחודש אדר ובחודש אלול שאז מתאספים

יראתי בפתוח פי, אני עומד לפני קהל קדוש. נדמה שאנחנו צריכים להתחיל מן היסודות. הכלולים כבר במעמד הר סיני.

יש מצווה דאורייתא, "רק הישמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסור מלבבך כל ימי חיך, והודעת לבניך ובני בניך, יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב. באמור ה' אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי אשר ילמדון ליראה אותי כל הימים אשר הם חיים על האדמה ואת בנייהם ילמדון" (דברים ט ט-י).

חלום, שהוא רואה את האותיות 'קרע שטן'. בבוקר הוא הלך למרן ה'סטייפלר' זצ"ל, ואמר לו שהוא מפחד מהחלום הזה. ואז מרן ה'איילת השחר' זצ"ל ומרן ה'קהילות יעקב' זצ"ל אמרו כמה פרקי תהילים ובשעה 2:00 בצהרים המצרים התקדמו 10 ק"מ עם הטנקים שלהם ונעצרו. בזמנו התברר, שהיה ביכולתם להתקדם עד תל אביב ה'ירחם. מי עצר בעדם? למחרת מרן הרב שטיינמן זצ"ל פגש את רבנו ה'סטייפלר' זצ"ל. ואמר לו ה'סטייפלר' זצ"ל, אמרנו כמה פרקי תהילים וזה עצר אותם.

ה'חפץ חיים' היה אומר, שגדולי ישראל יש להם גילויים בחלום, כדי שיתפללו על הכלל ויעצרו גזירות. ידוע בשם מרן ה'חזון איש', שאמר שמן השמים העלימו את השואה ממנו. את כל הדברים ה'חזון איש' ידע מראש והתפלל עליהם. אבל את השואה לא גילו לו. מפני שאם היו מגלים לו היה מתפלל. ואם היה מתפלל, לא היתה שואה. וכך לפני 44 שנה בשנת תשל"ד בליל יום כיפור, מן השמים גילו. מפני שהיה צריך ששני יהודים גדולי ישראל יתפללו על כלל ישראל. ולמי גילו זאת? לרבנו בעל 'איילת השחר' זי"ע.

ולמה דוקא לו גילו זאת? משום שעוד בצעירותו בגיל 30 כבר העיד עליו מרן האדמו"ר מסטמאר זצ"ל, שהוא פרוש מן העולם הזה. עוד ספרו כי לפני שנים רבות התגוררה בבנין של מרן הרב שטיינמן זצ"ל, אישה אשר היתה אלמנה, האישה ביקשה מהרבנית שטיינמן ע"ה שתבקש מבעלה שיכתוב בעבורה פתק לקדוש ה' מרן האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא. וכשהרבי רבי אהרן זצ"ל הסתכל על הפתק, מיד שאל את הגבאי, תגידי למי ששלח את זה, שיבקש ברכה מזה שכתב את הפתק. כך אמר רבי אהרן קדוש ה'.

...

כמה כואב שקיים צורך לדבר על דבר זה, אבל צריך לדעת שהדבר כלול במעמד הר סיני. אנו חייבים לחנך את בנינו שתלמיד חכם הוא ספר תורה, מה היה קורה אם היו לוקחים ספר תורה, וזורקים אותו על הארץ, האם היינו

...כמה כואב שקיים צורך לדבר על דבר זה, אבל צריך לדעת שהדבר כלול במעמד הר סיני. אנו חייבים לחנך את בנינו שתלמיד חכם הוא ספר תורה, מה היה קורה אם היו לוקחים ספר תורה, וזורקים אותו על הארץ, האם היינו שותקים? האם היינו שותקים? אנשים כאלו אשר לוקחים ספר תורה ומבזים אותו הם מסכנים, פשוט תינוקות שנשבו. הם אינם יודעים מה זה ספר תורה! אינם יודעים מה זה תלמיד חכם! יתן ה' שאותם מסכנים ישובו לדעת! תלמיד חכם הוא ספר תורה על יזרוק ספר תורה על הארץ.

שותקים? אנשים כאלו אשר לוקחים ספר תורה ומבזים אותו הם מסכנים, פשוט תינוקות שנשבו. הם אינם יודעים מה זה ספר תורה! אינם יודעים מה זה תלמיד חכם! יתן ה' שאותם מסכנים ישובו בתשובה. אבל אנו חייבים לדעת! תלמיד חכם הוא ספר תורה! איש לא יזרוק ספר תורה על הארץ. תלמיד חכם הוא יותר חשוב מספר תורה. הוא ספר תורה חי.

ובמיוחד אם הוא תלמיד חכם אשר זוכה לחדש חידושי תורה שמקובל בשם מרן ה'חזון איש' שזוהי נשיקה מהקב"ה. הקב"ה לוקח את החידושים המתחדשים על ידי תלמידי חכמים והדבר עושה אור גדול בכל העולמות ובונה עולמות בלי סוף. ובפרט אם תורתו נלמדת ברבים, אין לתאר ואין לשער, גדולת מעלתו בשמים. לכן אומרת הגמרא (קידושין ל"ג.), כמה טיפשיא הני בבלאי, כשהם רואים ספר תורה הם מנשקים, מכבדים. וכשרואים תלמיד חכם, מכבדים פחות. כמה הם טיפשים.

...

ובענין גיוס בני הישיבות אספר לכם, כי אבי זצ"ל שאל פעם את מרן רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, על נושא גיוס בני ישיבות. ענה לו מרן זצ"ל: אני לא יכול לדבר כלום בענין. אלו דברים חובה לשתוק בהם לחלוטין ואין לדבר עליהם. זה רק ניתן ליחידים בדור, שרק הם מנהלים את הענין ולכן כל דיבור מקלקל. וכך כולם ידעו תמיד, שגדולי ישראל ששכינה עליהם, הם בלבד מנהלים את העניינים העומדים ברומו של עולם ואת עניינים אלו בפרט.

וכן מצינו אף אצל יעקב אבינו. כששמעון ולוי נלחמו עם שכם, נלחמו לשם שמים. וכידוע בדגל של שמעון היה ציור של שכם. מדוע? משום שהקנאות של שמעון נשארה לדורות ולכן נגזר עליו שהילדים שלו יהיו מלמדי תינוקות, כדי ללמד יראת שמים לילדים. וא"כ, שמעון במעשה שכם, הוא נכבד, הוא בנה יראת שמים לדורות, לכן הבנים שלו מלמדי תינוקות. ואף על פי כן בנקודה זו שהם לא שאלו את יעקב אבינו כיצד להתנהג, היתה כביכול תביעה על שמעון ולוי, ועל זה כתוב בתורה "ארור אפס כי עז". שמעון ולוי הם שבטי קה, שעליהם מרן המשגיח מפוניבז' זצ"ל היה אומר, שהם

היו אנשים הכי גבוהים בבריאה. מי יעמוד בהר ה'. ומכל מקום אף עליהם לפי מעלתם, היתה תביעה שעליה נענשו.

עלינו לדעת כי כל מה שנוגע לגזירות, הרי שגדולי ישראל דואגים ואכפת להם יותר מכולם. והנה כבר היה לעולמים, שבאו למרן ה'חזון איש' לאחר שנפגש עם ראש הממשלה ואמרו לו, 'כביכול' בשם ה'עדה החרדית' שמבקשים ממנו שלא יקלקל. ה'חזון איש' יקלקל? הוא יפגש ויעשה פשרות? והם מבינים יותר טוב ממרן ה'חזון איש'. אה?? מורי ורבותי, התוכלו להבין עד היכן עשויה להגיע הטיפשות הזאת? כביכול גדול הדור אינו מבין. וודאי על כבודו מרן ה'חזון איש' מחל. גם מרן ה'איילת השחר' מחל תמיד על כבודו. אבל אנו חובתנו לדעת ולהכיר בעובדה שגדולי ישראל השכינה שורה עליהם והם יודעים בכל דבר וענין כדת מה לעשות, כיצד להתנהג.

...

ידוע כי בשנת תר"צ, הממשלה הפולנית גזרה גזירה שילמדו בישיבות את השפה הפולנית. ומרן ה'חפץ חיים' אסף את כל את כל הרבנים והאדמו"רים, ופרץ בככי. ואמר, הגזירה הזו היא 'יהרג ואל יעבור'. שאל אחד מגדולי ישראל, אחד הרבנים, היכן כתוב 'יהרג ואל יעבור'? אז פתח ה'חפץ חיים את חליפתו, והצביע על ליבו הטהור ואמר: "כאן זה כתוב!" הרב הוסיף ושאל, אבל היכן זה כתוב ב'שולחן ערוך'? ענה ה'חפץ חיים: האוזניים האלה והפה הזה שמעולם לא דיברו ולא שמעו אבק לשון הרע, בלב זה כתוב. עד כאן סיפר מרן הרב מבריסק זצ"ל, כך סיפר מחותנו, רבי יצחק ויינשטיין [חמיו של מרן רבי יושע בער זצ"ל] ששמע את הדברים מפיו מילה במילה. והוסיף מרן הרב מבריסק זצ"ל, שכאשר ה'חפץ חיים' אמר "כאן זה כתוב",

אחז את כל הרבנים אימה ופחד. והסביר: ישנם מורי הוראה, כל אחד מהם יודע להורות בשו"ע. יש יחידים בדור מורי הוראה גדולים, אשר כל שבילי התורה כולה נהירין להם. יש דעת תורה לה זוכה העמל בתורה לשמה, בהתמדה, מתוך יראת שמים טהורה. אבל יש דבר נוסף והוא, הרגשת התורה. שהלב, ליבו של הגדול, זה רוח הקודש. שכונה עליו. אבל את מעלה זו יש רק לאחד או שנים בדור. שנים רבות לא הבנתי מדוע הרב מבריסק אמר דווקא אחד או שניים בדור? שמא יש עוד? עד שמצאתי את דברי רבינו הגר"א, על הפסוק (שה"ש ד ה) "שני שדיין כשני עפרים תאומי צביה". אומר הגר"א, משה ואהרן הניקו את כלל ישראל ברוח הקודש שלהם, מהשכינה השורה עליהם. ומוסיף, וכן הוא בכל דור ודור. וממילא, מאחר ולשון הכתוב הוא "שני שדיין", והגר"א אומר וכן הוא בכל דור ודור, נמצאנו למדים, כי קיימים בכל דור שני גדולי ישראל המשפיעים על כלל ישראל.

כאשר ה'חפץ חיים' אמר "כאן זה כתוב", כל הרבנים פחדו. וכאמור לפי עדות גדולי הדור, מרן הרב אלישיב זצ"ל ומרן הרב שטיינמן זצ"ל הם היו "שני שדיין" שהשכינה עליהם. וברוך ה' שכלל ישראל יודע שמהם יצא שכינה, כי מציון תצא תורה. וכן הלאה בכל דור ודור. ומכאן בקשתנו שטוחה אל כל הנערים, אתם לא צריכים להתערב בגזירות מי בכה על גזירת גיוס בני הישיבות לצבא? מי הוריד דמעות ולא יכל לישון בלילות? הלא הם רבותינו, מרן הרב אלישיב זצ"ל ומרן הרב שטיינמן זצ"ל אשר נשאו את משאת הדור על ליבם. והבכיות שלהם, של גדולי ישראל שהשכינה שורה עליהם, הוא מה שהועיל. זה מה שלמעשה פעל.

•••

ב"ה יש גדולי הדור, שהשכינה שורה עליהם, יש להם רוח הקודש. והיום נהיה כמין 'מודה' שכל נער בן י"ג 'מלמד' את הגדולים מה לעשות. תעשו כך, תעשו כך. כביכול הגדולים אינם יודעים מה זה תורה. חס ושלוש להגיד כאלה דברים. על אנשים אלו לדעת, שאם אבא מדבר בבית על גדול זה ועל רב זה, הוא משחק באש נורא ואיום. הסבא מקלם היה אומר, שזה ממש כמו לשפוך רעל רותח לגרונו של הילד.

כתוב בגמרא (סוכה נו:), מרים בת בילגא המירה דתה והתחתנה עם יונוי, רח"ל. ומבארת הגמרא, שהשורש לזה הוא ששמעה מאבא שלה זלזול בקרבנות. והגמרא מוסיפה, שהדברים שהילד מדבר מקורם ממה שהוא שמע מההורים שלו. ה'חתם

סופר' אמר שאותם האנשים שהשתתפו במחלוקת של רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ורבי יעקב עמדין זצ"ל, הצאצאים שלהם נעשו רפורמים. רחמנא לצלן. ולכן יש להיזהר מאד שלא לדבר בבית דברים כאלה, הרב הזה כך, והרב הזה כך. מי אתה? מה אתה יודע? זה סתם יצר הרע וסטרא אחרא.

ידוע עוד שבמחלוקת של מרן רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל ומרן רבי יעקב עמדין זצ"ל, אחד הלוחמים נגד רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל נענש קשות והיה נע ונד, וסבל הרבה צרות.

יום אחד הוא בא לפני אחד מגדולי ישראל לבקש ברכה, אמר לו אני רואה עליך קפידה של אדם קדוש. לך תבקש מחילה מאותו אדם שפגעת בו. הוא ניסה להגיע לרבי יהונתן זצ"ל לבקש מחילה אבל הוא איחר את המועד, הוא נפטר לפני שהספיק להגיע. עוד סיפר הגה"צ ר' אריה לוי זצ"ל, שבצעירותו למד בסלונים אצל הגאון ר' אייזיק חריף. בתשעה באב בלילה, הילדים מבית הכנסת שיחקו בכדורים של עצי ברוש. נער אחד העיז וזרק את הכדור של העץ לכיוון הרב וזה פגע בזקנו של הרב. הרב הזדעזע. וקרה: "חורבן בית המקדש". באותו לילה נשרף ביתו של הנער, ולמחרת בבוקר אחרי הקינות התקיימה הלוויית אותו נער. כשמדובר על תלמיד חכם, הקב"ה תובע ביקרו.

עוד סיפר מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: בירושלים היתה שכונה שלפני 15 שנה נפטרו בה אנשים צעירים. ובאו לשאול את חותנו רבנו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל. מדוע נפטרים שם? והוא אמר בבירור שזה מפני שמבזים שם תלמידי חכמים ומדברים שם נגד מרן הרב שטיינמן זצ"ל, שהוא היחיד בדור שכל מעשיו לשם שמים בלי שום נגיעה והשכינה שורה עליו ובכל זאת מעיזים לדבר עליו. אכן זאת הסיבה, ביזוי תלמידי חכמים. אני אינני יודע, ואף אין לי את הכח לומר כאלה דברים, אבל למרן הרב אלישיב זצ"ל היה את הכח להצביע על מה עשה ה' ככה.

•••

ידוע כי לפני קרוב ל-200 שנה, היה דין תורה מפורסם בקשר להדפסת ש"ס סאלויטא, ורבי עקיבא איגר פסק לצידם של דפוס ווילנא. אמרו בעלי הדפוס, נו, רבי עקיבא איגר כבר זקן, הוא מושפע על ידי הסובבים אותו. רבי עקיבא איגר שהיה ידוע בדורו כענוותן גדול, יצא מגדרו, ובתגובה

כתב מכתב חריף כנגד טענה זו: 'מאוד הומה לבי על העזות והחוצפה של מדפיסי סלאוויטא, ודבריהם דברי נאצה הם, לא בלבד על בני הגאון נר"ו שהטעו את לבבי, אלא גם עלי, שיכולים לפתות אותי לפסוק שלא כדין, אינני מוחל להם כלל וכלל, כי על בזיון התורה אי אפשר למחול'. אחרי זה ארע, סיפור נורא, אחד העובדים הגויים בדפוס נהרג. והעלילו על בעלי הדפוס שהם אשמים ובעלי הדפוס נענשו בעונש נורא, גלות קשה. אבל הם היו צדיקים וקיבלו את הדין באהבה ובתום הגלות הם באו לבקש מחילה מרבי עקיבא איגר מפני שהבינו שזה מפני שהקפיד עליהם.

בירושלים היו חילוקי דעות בין מרן הגר"ש סלנט זצ"ל למהרי"ל דיסקין זצ"ל. יום אחד המהרי"ל הלך עם תלמידיו. ואחד מהתלמידים דיבר מילה כל שהיא, שאינה לפי כבודו של הגר"ש סלנט. בו במקום אמר לו המהרי"ל אתה חייב נידוי!!

בהלוויית מרן ה'חזון איש' זצ"ל, אחד המלווים אמר, נו נו, מה עושים ענין מה'חזון איש', והוסיף ואמר עוד איזה מילה, מיד בו במקום בא עקרב ועקץ אותו. באותו רגע ממש. עוד סופר כי בהלוויית מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, אשר התקיימה בירושלים ביום הפורים אחר קריאת המגילה, ההספדים נמשכו שעתים, הרמקול היה שבור ואיש לא שמע. יהודי אחד אמר איזה משפט, "נו נו, בשביל רבי משה פיינשטיין צריכים להרוס את כל הפורים". מיד אחרי כך הוא סבל מכאבי ראש נוראים, לא מצאו שום מקור לכאביו. בצר לו הוא פנה לאחד הרבנים בירושלים, אותו רב עשה לו גורל הגר"א ויצא בפסוק "ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה", ואז הבין שזה עונש על דיבורו. האיש הלך לקברו של מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל וביקש מחילה ונרפא לו.

חב"נ מרן שר התורה הגאון רבי זליג ברורמן שליט"א

ראש ישיבת סדיגורה

להם מזל טוב והם יכולים לנצח במלחמה.

כאשר למדנו את הירושלמי הזה, אמרתי לשווער: הרי השווער כסדר לא מוכן לשמוע מהחשבת המושג של 'יום הולדת', הוא אומר תמיד שאת המושג הזה אנו מכירים רק מ"יום הולדת את פרעה". אמרתי לו, הנה מובא בירושלמי, שביום הולדת יש לאדם 'מזל טוב'.

הוא אמר לי, אדרבה משם ראייה. ראה איך יהושע נלחם בעמלק, שמשוה רבינו אמר ליהושע (שמות יז ט) "בחר לנו אנשים", ומי הם

מי יכול להיכנס ולדבר במקום כזה בשעה שמידת הדין מתוחה. אך אני בא כעת מבית קדשי הקדשים, ממקום שכבר עשרות בשנים הוא מגדלור של אור המאיר לארץ ולדלים. ממקום הצועק בראש כל חוצות שהחיות הפנימית, הדבר שמחיה באמת את העולם, האטום, הנקודה הפנימית, הוא תורה ומצוות.

שמעתי מהשווער שליט"א, בפרשת השבוע (בשלח) יש את מלחמת עמלק. כתוב בירושלמי (ר"ה י"ז, פ"ג ה"ח), שעמלק לקח אנשים שיום הולדתם חל באותו יום, מפני שביום זה יש

כמו שכתוב בנביא: "כְּרִיתִי הַיְתָה אֶתְּ הַחַיִּים וְהַשְּׁלֹם וְאֶתְּנֶם לוֹ מוֹרָא וַיִּירָאֵנִי וּמִפְּנֵי שְׁמִי נַחַת הוּא, תוֹרַת אֲמַת הַיְתָה בְּפִיהוּ וְעֹלָה לֹא נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו, בְּשִׁלּוֹם וּבְמִישׁוֹר הֵלַךְ אֶתִּי וְרַבִּים הָשִׁיב מֵעֶוְ, כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ, כִּי מִלֶּאךְ ה' צְבָקוֹת הוּא (מלאכי ב ה-ז).

ברצוני לסיים, הפסוק אומר "אז נדברו ראי ה' איש את רעהו ויקשב ה' וישמע. ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו. והיו לי אמר ה' צבקות ליום אשר אני עושה סגולה וחמלתי עליהם כאשר יחמול איש על בנו העובד אותו (מלאכי ג טז-יז)". קהל קדוש בואו ננצל את רגעי ההתעוררות ונתחזק בהתמדה, בשקידה, בשטייגען.

רבנו מרן ראש ישיבה זצ"ל היה אומר, שכל לימוד צריך בסיס. על כן נחליט לפחות עד פורים בלי נדר ללמוד רבע שעה ראשונה בתענית דיבור [אי אפשר לעשת זאת כל היום לכן היום ב'כוללים' נוהגים ללמוד שעה בתענית דיבור. זה מצוין. אבל לא כולם מצליחים לעמוד בזה. לכן אם לא שעה, רבע שעה]. כשלומדים בתענית דיבור זה מהווה יסוד לכל היום.

וכאשר יהיה לנו בסיס חזק נזכה להינצל מחבלי משיח, כפי שאומר המדרש "ואין נסתר מחמתו", שאיש לא יכול לברוח מחבלי משיח. ומי כן נסתר ומצליח להינצל? "תורת ה' תמימה" מי שלומד בלי הפסקות, התורה היא עבורו 'משיבת נפש', מגנא ומצלא. יהי רצון שתורת ה' תגן על כל הציבור ועל כל עם ישראל, ויותר לא ישמע שוד ושבר במחננו, כי עם שמחה וששון וישועות לכל ישראל. ובקרוב ממש נשמע "אז ישיר משה ובני ישראל". ■

עוד מעשה היה לפני למעלה מ-30 שנה, באחת משכונות ירושלים. שיצאו כמה מחשובי הקהל, תלמידי חכמים, נגד רב השכונה. הרב המדובר היה מקורב למרן ה'סטייפלר' זצ"ל אשר שלח לו מכתב: "עודני מדבר במעלת כבודו, בקצרה, כי בגלל מה שקמו נגד הרב, אני בטוח שידך תהיה על העליונה ועל האנשים המעוררים מחלוקת ופוגעים בכבוד התורה חושש אני מאוד". את המכתב ששלח ר' אלעזר למר עוקבא מה שכתוב שם אני מפחד להגיד כאן בציבור. עיין בגמרא (גיטין ז). באותו יום בצהרים, המכתב הגיע לקהילה שם, ותיכף ומיד הזמינו מונית ונסעו למרן ה'סטייפלר' זצ"ל וביקשו מחילה והבטיחו שיותר לא יצאו נגד הרב הזה ומאז דעכה האש. הוי זהיר בגחלתן שלא תיכווה, שנשיכתו נשיכת שועל, ועקיצתן עקיצת עקרב. כך חנינו את הילדים בכל דור. החכם, עיניו בראשו. ואינו משחק באש.

...

מורי ורבותי, תמיד ידענו שכבוד התורה קודם לכל. אך יש כאלה מסכנים, מסכנים, הם אינם יודעים ואינם מבינים עד כמה לימוד תורה הוא ערך קדוש ונשגב ואף אינם יודעים מה הוא אדם גדול. פשוט לא יודעים, על כן נדון אותם לכף זכות. ואלמלא ביזוי כבוד התורה שארע כאן בעיר, לא היינו עוסקים בזה, מפני שאלו דברים פשוטים.

ועל כן בבקשה מכם כל הנערים, עליכם לדעת א. שכבוד התורה עדיף מכל הדברים שבעולם. ב. חייבים להכיר בזה שיש גדולי ישראל המנהלים את משא הדור בכלל ואת עניינים אלו בפרט. ובעזרת ה', אם נלמד תורה, ונכבד תורה, בוודאי ובוודאי התורה תכבד אותנו. יהי רצון שכולם יחזרו בתשובה וידעו מה זה תורה, מה היא אהבת תורה,

אותם האנשים הללו, האנשים אלו צדיקים [בחר לנו אנשים מהו אנשים של חכמה וביראת חטא (שמות רבה כו ג). ובאלישיך (שם) 'אנשים', כלומר צדיקים]. ומבואר, שהגויים נלחמים עם המזל. ונצרכים ליום ההולדת, שהוא יום של מזל טוב. אבל כלל ישראל נלחם עם "אנשים". עם ישראל יודע שהקיום האמיתי, והמלחמה האמיתית היא באמצעות הצדיקים.

...

..זה אינו עונש, אלא שכאשר האיש מתנתק מאילנא דחיי מהחיות האמיתית, שהיא התורה והמעשים טובים של הת"ח המשפיעים בעוה"ז ואינו רוצה את ההשפעה זו, הרי הוא מתנתק מההשפעה וגודע ומפסיק בעצמו את חיותו...

דברים ידועים הם דברי הירושלמי (חגיגה ו: פ"א ה"ז), שנכנסו רבנן לעיר ושאלו היכן הם הנטורי קרתא. הראו להם את שומרי העיר, ואמרו להם רבנן, אלו הם "חרובי קרתא". ואמרו להם, שהנטורי קרתא הם אלו שיושבים ועוסקים בתורה...הסתכל באורייתא וברא עלמא...

הקיום האמיתי של העולם הוא ע"י התורה, אלא שאין די בזה, כי עדיין הדבר תלוי איך מקיימים את התורה. בגמרא (ערובין יג.) כתוב, שר' מאיר מספר: באתי לפני ר' ישמעאל ושאל אותי מה מלאכתך? אמרתי לו, לבלר אני. אמר לי, הוי זהיר במלאכתך שמלאכת שמים היא שמא אתה מחסר אות אחת או

מיתר אות אחת ונמצאת מחריב את כל העולם כולו. מבאר החפץ חיים, מפני שכתוב הסתכל באורייתא וברא עלמא, אם באורייתא חסר בה אות או שמיותר בה אות הרי זה מחריב את כל העולם כולו.

ויש להבין, הרי התורה בשלמותה קיימת, א"כ אז מה בכך אם חסר או הוסיף אות אחת? אלא הענין של חסר או ייתר אות אינה תלויה באופן שהלבלר כותב את התורה? אלא איך לומדים את התורה, איך מלמדים את התורה ואיך מקיימים את התורה וכך העולם קיים. וזה מה שאמר לו ר"י, שאם אתה מחסר משהו בגדרים אלו, אזי נמצאת מחריב את כל העולם כולו.

ומאיך גיסא, יש פסוק המורגל בפינו, "שבתך ומשענתך המה ינחמוני" (תהילים כג ד), "אודך ה' כי אנת בי מאד" (ישעיה יב א). הקב"ה מדבר לאותם שומרי העיר האמיתיים, דווקא לצדיקים ולחושבי שמו, לכל אלו הקב"ה מדבר ומתריע. רק עכשיו למדנו את הרמב"ן בפרשת בא (שמות יג טז), שכל מנהגיו אין בהם מקרה או טבע כלל. והנה כאן בעיר הזאת הקב"ה מדבר אלינו, רואים זאת בחוש, שהרי האסונות הקשים שארעו כאן הן מעל הטבע ומעל הנורמה.

...

ברצוני להקריא את הדברים שהשווער הכתיב לי לומר כאן. אך אני אבקש להקדים, השווער הביא גמרא (ברכות יט.) "שאני צורבא מרבנן שקודשא בריך הוא תבע ביקריה", וכך כתוב שם: 'אמר ר' יצחק, כל המספר אחר המת, מספר אחר האבן'. שואלת הגמרא, והרי היה אחד שדיבר בגנותו של מר שמואל אחר מיטתו, ונפל קניא ובז לארעא כדמוחה" (-) קנה גדול וכבד נפל מן הגג, וריסק את הכיס שהמוח מונח בו). מתרצת הגמרא, "שאני צורבא מרבנן שקודשא בריך הוא תבע ביקריה".

מה שמתבאר בגמרא זו, שאכן לזה שמת אין לו כל צער והוא אכן כמספר אחר האבן. אלא שהקב"ה תבע ביקריה, שאמנם אין לשמואל

לכן חייבים להתאסף למחות בכל כח על זלזול תלמידי חכמים גדולי הדור, כי היכי דלא ניתפס חס ושלום בעוונם. ועלינו להתחזק מאד, מידה כנגד מידה בכבוד התורה ולכבד תלמידי חכמים מאד ולא לדבר ח"ו בגנותם. ובעזרת ה' יתברך וברחמיו המרובים יסיר ממנו חרון אף, ויאמר לצרותנו די, ונזכה בקרוב לגאולה השלימה במהרה בימינו אמנ.

עצמו צער במה שמדברים אחר מיטתו ומכל מקום הקב"ה תובע את ביזוי כבוד התורה. ואת יסוד הענין ביאר שם במהרש"א (ח"א ד"ה כל), שבגמרא נכתב הנוסח, המספר אחר 'מיטתו של מת' ולא אחר 'מת', מפני שתלמידי חכמים קרויים חיים אף במיתתם. וכלומר, שתלמיד חכם ההשפעה שלו אינה נגמרת, אלא היא ממשיכה הלאה לאחר פטירתו, והשפעה זו מחיה את העולם. וכאשר יהודי מספר אחר מיטתו, הרי הוא מתנתק מאילנא דחיי. ואז הקב"ה תבע ביקריה.

א"כ זה אינו עונש, אלא שכאשר האיש

מתנתק מאילנא דחיי מהחיות האמיתית, שהיא התורה והמעשים טובים של הת"ח המשפיעים בעוה"ז ואינו רוצה את ההשפעה זו, הרי הוא מתנתק מההשפעה וגודע ומפסיק בעצמו את חיותו. והדברים ידועים שבעל 'בית הלוי' בחן את עצמו באש, בשעווה רותחת, כי כתוב בגמרא (ברכות כב.) 'הלא כל דברי כאש נאום ה' (ירמיה כג כט), אש לא שורפת אש, ות"ח הוא כמו אש. אבל האש הזו שורפת דברים אחרים, שכל דבריהם כגחלי אש. אלא שלא רק שהיא שורפת, אלא כאמור, בן אדם שאינו נדבק באותם אילני דחיי, הוא אינו נדבק בהשפעה, אז אין לו חיים.

...

אני יקריא את הדברים שהכתיב: אמרו חז"ל בשבת קי"ט ב, "לא חרבה ירושלים אלא על שביזו בה תלמידי חכמים". עוד אמרו חז"ל בשבת דף נ"ד דברים נוראים, על מי שאפשר לו למחות ולא מיחה ועל זקנים שלא מיחו בשרים. עוד אמרו בברכות י"ט "שאני צורבא מרבנן דקודשא בריך הוא תבע ביקריה", "כל המספר אחר מיטתן של תלמידי חכמים נופל בגיהנם". לכן חייבים להתאסף למחות בכל כח על זלזול תלמידי חכמים גדולי הדור, כי היכי דלא ניתפס חס ושלום בעוונם. ועלינו להתחזק מאד, מידה כנגד מידה בכבוד התורה ולכבד תלמידי חכמים מאד ולא לדבר ח"ו בגנותם. ובעזרת ה' יתברך וברחמיו המרובים יסיר ממנו חרון אף, ויאמר לצרותנו די, ונזכה בקרוב לגאולה השלימה במהרה בימינו אמנ. ■

שמתרחש בתוכו.

צריכה לתקן והאשה אומרת לבעלה מה הוא צריך לתקן. כל אחד אומר לשני מה לתקן במקום שכל אחד יגיד לעצמו. וזה הרבה מעבר לחשבון הכללי.

כשמתאספים כאן צריך לזכור, שהכל הוא חשבון מלמעלה. ידועים דברי חז"ל: "אחד מבני החבורה שמת תדאג כל החבורה כולה" (שבת קו). אפשר לחקור מי שייך לחבורה, מה נקראת 'חבורה'. אם קורה ח"ו באיזה בית, הבית הוא החבורה. אם קורה ר"ל שתי אסונות בקהילה, אז אומרים שהקהילה היא חבורה, כי הדבר מדאיג את כל בני הקהילה. אבל ברור שאם בעיר שלמה קורים כמה אסונות, העיר היא החבורה. בית שמש היא הבית. חייבים לדאוג ולחשוב מה הקב"ה רוצה מאתנו, מבחינת עיר שלמה הנמצאים ביחד. מה הקב"ה רוצה מכל אחד ואחד באופן פרטי ומה הוא רוצה באופן כללי.

...

נקדים את דברי השפת אמת שאמר בהספד על אחיו רבי שמעון אלטר זצ"ל, שנפטר צעיר והשאיר אחריו שלש עשרה ילדים יתומים. וכשהלכו בהלוויה וכולם בכו וחשבו איך זה קרה, וכשבן אדם מתחיל לחשוב, יש לו איזה שהוא מחשבות מעין הרהורי לב על מידת הדין, על ילדים קטנים שר"ל נותרו יתומים וכו'.

והשפת אמת אמר דברי ההספד בהלוויה מילים מאד חריפות: "כזו אכזריות יכול לעשות רק הבעל הרחמים בלבד". כאשר ראו הכל, שנפטר אב שהותיר אחריו שלש עשרה ילדים ר"ל, כולם נשברו והרגישו כביכול אכזריות. על זה אמר להם השפת אמת, כזו אכזריות יכול לעשות רק הבעל רחמים בעצמו בלבד. שומעים על ילד שנפטר, על ידי אופנים משונים, קורים מעשים משונים, לב מי לא נקרע. אבל אנחנו אמורים להבין שהכל בהשגחה והקב"ה בעל הרחמים, נמצא בתוך זה. הקב"ה לא הסתיר את הרחמים, אלא זה חלק מהרחמים.

אבל מעבר לכל מה שאנחנו צריכים לתקן ככלל, על כל אדם להסתכל בעצמו מה עקום אצלו. היום אוהבים להגיד לכל אחד מה שצריך לעשות. זה אסון בגלל זה וזה אסון בגלל זה. אי אפשר להגיע לקהל גדול כזה, קהל קדוש, ולהתחיל להטיף מה ואיך צריך לתקן. משל למה הדבר דומה, שפעם היה איזה אדם שלמד מוזיקה, והיה מנצח על מקהלה, היה לו מקל וידע לנצח על הטונים, לנהל את הטונים הנכונים של כל אחד ואחד. יום אחד כשהוא חזר מלימודו, ומגיע הביתה הוא שומע שהדוד נפטר, וכל בן צועק צעקה אחרת. אחד בוכה 'איי', אחד בוכה 'אוו', אחד בוכה 'אייאיי'. והוא אומר להם, "אתם לא נמצאים בטון הנכון. רבותי, לא ככה בוכים! אתה תעשה אי ואתה תעשה אי ואתה תעשה אי, צריך שיהיה הכל בקצב אחד. אי אפשר שכל אחד יעשה איך שהוא רוצה". כמובן שהוציאו אותו משם כחולה רוח...

כך הוא כשאנו באים להתאסף. וכי נוכל לומר לפלוני תבכה כך ולאמוני כך, אתה תעשה כך ואילו אתה תעשה כך, הרי לב יודע מרת נפשו. איך אפשר לאסוף ציבור ולהגיד שכל אחד צריך לעשות כך או לעשות כך. כל בן אדם פרטי יש לו את העיסוקים שלו, את העניינים שלו, אין כאן מנצח שיוכל לשפוט ולהגיד לכל אחד ואחד מה עליו לתקן.

ובכל זאת, יש משהו ציבורי ויש משהו פרטני. כל אחד צריך לעשות באופן פרטי מול עצמו את חשבון הנפש הפרטי שלו. אך את החשבון נפש הכללי אפשר לעשות ברבים. אבל צריך גם לעשות את חשבון הנפש הפרטי. מאד יפה להגיד, הוא צריך לתקן את זה והוא צריך לתקן את זה. בעל אומר לאשתו מה היא

הגאון החסיד
רבי יהושע פינק שליט"א
 דומ"צ דחסידי בעלזא בני ברק

אבל יש לפעמים שעקום אינו מרגיש בכלל שהוא עקום, ואז מה יעזור שיש רעמים ויש ברקים והוא שומע צעקות, הוא אמנם רוצה להתיישר, אבל הוא אינו יודע בכלל שהוא עקום וזה עוד יותר גרוע. ואז באים כאלו 'רעמים וברקים', כאלו ילדים קדושים וטהורים, בכי של הורים שגידלו ילדים ובמקום להכניס אותם לחיידר מכניסים אותם ר"ל..... במקום שיקומו לילדים שלהם וילמדו איתם, הם צריכים להגיד קדיש. אלו 'רעמים וברקים' שצריכים ליישר כל אחד ואחד את ליבו במה

התאספנו כאן בכדי לקיים את דברי הרמב"ם (הל' תעניות פ"א ה"א), מצוות עשה מן התורה לזעוק ולהריע על כל צרה שתבוא על הציבור ח"ו, ודבר זה מדרכי תשובה. התאספנו כאן כדי לחשוב ולעיין על מה עשה ה' ככה. הגמרא (ברכות נ"ט). אומרת, לא נבראו רעמים אלא ליישר עקמומיות שבלב. שומעים רעם, מקבלים חרדה, וזה מיישר עקמומיות שבלב. כשבן אדם עקום במשהו ובא רעם, הוא יכול להתיישר ולו במעט מהעקמומיות שלו.

האור שמח אומר ביאור נפלא על הפסוקים (דברים לא יז-יח) "ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלוקי בקרבי" בגלל שאין הקב"ה בקרבי "מצאוני הרעות האלה" "ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא". אחרי שיגידו מדוע קורים לי כל הצרות 'כי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה'. הקב"ה אומר, 'ואנוכי הסתר אסתיר פני'.

שואל רבינו מאיר שמחה זצ"ל, כשמגיעים לכאלה מדרגות, שאומרים כי אין אלוקי בקרבי לכן קורים לי כל הצרות, מדוע שהקב"ה יסתיר את פניו? להיפך, הקב"ה רואה שהם צדיקים, שהם הגיעו להכרה שכל הרע קורה 'על כי אין אלוקי בקרבי', שהקב"ה כביכול אינו נמצא.

ומבאר האור שמח, יש מושג שהאדון מוריד את ההשגחה מהעבד וכל אחד יכול לפגוע בו. ויש לפעמים אב שלוקח את בנו בכדי לרפאות אותו ומוציא ממנו את המוגלה. אלו שני דברים השונים בתכלית. לא שהאב הסתיר את השגחתו ומשכך הבן נפגע, אלא האב רוצה להסיר את המוגלה. אומר האור שמח, זו התוכחה. כי אנשים אומרים הקב"ה שכת, הקב"ה כביכול אינו מסתכל ונותן למלאך המשחית להרע, 'הלא כי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה', הם אומרים שהקב"ה הסתיר את ההשגחה, ומשום כך זה קרה. על כן, הקב"ה רוצה שנבין שהוא כמו אב המייסר את בנו, הוא נמצא עמנו לא כדי לעשות רע, לא כדי להזיק, לא כי אין אלוקי בקרבי, לא, הקב"ה בקרבנו! והקב"ה אומר, אני כבעל הרחמים, צריך להגיע ולעשות את זה. והקב"ה אומר (סנהדרין פ"ו מ"ה): "בשעה שאדם מצטער, שכינה מה אומרת, כביכול קלני מראשי קלני מזרועי אם כן המקום מצטער על דמם של רשעים שנשפך ק"ו על דמם של צדיקים", זה הבעל הרחמים הכי גדול שיכול להיות.

אמר לי פעם אבא, שהיה שבור ורצוף

**...אמר לי פעם אבא,
שהיה שבור ורצוף
כשנודע לו בגיל מסויים
שלא יהיו ילדים לאחד
מילדיו והוא היה אויס
מאנטש, [שבור ורצוף].
הוא נכנס לרבי'ה שלו
ובכה לו, והרבי'ה שאל
אותו אתה אוהב את
הילד שלך, וענה, אני
אוהב אותו מאד מאד.
שאל הרבי'ה הקב"ה
אוהב את הבן שלך
כמו שאתה אוהב אותו,
וענה, ודאי ועוד יותר.
אז אם הבעל הרחמים
שאוהב את הבן שלך
כ"כ עשה את זה, סימן
שמוסתר שם הרחמים...**

כשנודע לו בגיל מסויים שלא יהיו ילדים לאחד מילדיו והוא היה אויס מאנטש, [שבור ורצוף]. הוא נכנס לרבי'ה שלו ובכה לו, והרבי'ה שאל אותו אתה אוהב את הילד שלך, וענה, אני אוהב אותו מאד מאד. שאל הרבי'ה הקב"ה אוהב את הבן שלך כמו שאתה אוהב אותו, וענה, ודאי ועוד יותר. אז אם הבעל הרחמים שאוהב את הבן שלך כ"כ עשה את זה, סימן שמוסתר שם הרחמים.

בכל אסון שקורה הקב"ה בקרבנו, הוא רוצה משהו, הוא רוצה להוציא את המוגלה על מנת להביא אותנו למצב אחר ולמדרגה חדשה.

...

כתוב בגמרא (שבת קה:), מפני מה מתים בניו ובנותיו של אדם קטנים, ר"ל מפני שלא בכה והתאבל על אדם כשר, אם לא מתאבלים על אדם כשר קורים אסונות. נדבר באופן חיובי. בגמרא מפורש, שאם בוכים על אדם כשר הרי זה מציל מאסונות. אמר הגר"ב פינקל שליט"א, שהראש ישיבה זיע"א לא נספד כהלכה. מי מספיד את מי? תמיד מספידים את הנפטר. בניס מספידים אבא, תלמידים את הרב.

כאן בהלוייה שהיה אצל מרן הגדול זצ"ל לא הקהל הספיד אותו, הנפטר הספיד את עצמו. כי אף אחד לא אמר הספד כזה טוב וחזק כמו הנפטר, כמו שהוא בעצמו אמר עם הלוייה ועם הצוואה, עם השש שעות עד הקבורה. לתת 'בעיטה' מעוררת השתאות כזו לעולם הזה, לתת בעיטה בכבוד, להראות שכל העוה"ז הוא אין ואפס, זה היה הספד שלא כהלכה, כי הנפטר עצמו הספיד את עצמו. אבל כשאנחנו נעייין קצת במידות האלו ללמוד, קצת ענווה, קצת לוותר, הכל שטויות, כל העוה"ז, צריך לזכור לשם מה אנחנו חיים. ואם קצת נתעמק בזה נגיע להרבה. וכמובן כל אחד לעשות את החשבון נפש האישי שהוא צריך לעשות.

...

בסיום ערב כזה, כל אחד צריך ללכת הביתה לחשוב על עצמו ועל ביתו. רבי בונם מפרשיסחא זצ"ל ראה פעם ביום הכיפורים יהודי עומד עם המחזור ושופך דמעות בתוך המחזור. אמר לו תיזהר, מרוב דמעות אתה לא תראה את המילים שאתה צריך להגיד. והוא התכוון להגיד לו עמוק יותר. היצה"ר מגיע לפעמים, הוא עושה אקשן, דרמה, תבכה. נתכנס, נשמע, נדבר, ונבכה, ויהיה אפילו ליטר של דמעות. אבל הוא לא יתן לנגוע בפינטעלע, בנקודה הפנימית האמיתית. איפה אתה, מה אתה עושה. הכל הוא מוכן שתעשה, תשמע, תבכה. ובזה הסביר רבי בונים את הנאמר,

"מה נתאוון ומה נאמר מה נדבר ומה נצטדק, נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה'" העניין אינו להתאוון, אלא יותר ענין של 'נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה', כי זו המטרה האמיתית, ואסור להישאר אדישים.

...

**כאן בהלוייה שהיה אצל
מרן הגדול זצ"ל לא הקהל
הספיד אותו, הנפטר הספיד
את עצמו. כי אף אחד לא
אמר הספד כזה טוב וחזק
כמו הנפטר, כמו שהוא
בעצמו אמר עם הלוייה ועם
הצוואה, עם השש שעות
עד הקבורה. לתת 'בעיטה'
מעוררת השתאות כזו
לעולם הזה, לתת בעיטה
בכבוד, להראות שכל העוה"ז
הוא אין ואפס, זה היה הספד
שלא כהלכה, כי הנפטר
עצמו הספיד את עצמו. אבל
כשאנחנו נעייין קצת במידות
האלו ללמוד, קצת ענווה,
קצת לוותר, הכל שטויות,
כל העוה"ז, צריך לזכור לשם
מה אנחנו חיים. ואם קצת
נתעמק בזה נגיע להרבה.
וכמובן כל אחד לעשות את
החשבון נפש האישי שהוא
צריך לעשות.**

מכתב חיזוק מאת הגאון רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א

מרא דאתרא נחלה ומנוחה

RABBI NOSSON HAKOHEN
KOPSHITZ
RABBI OF THE ORTHODOX COMMUNITY
NACHLA UMENUCHA - BET SHEMESH

הרב נתן הכהן קופשיץ
רב דקהילת החרדים
נחלה ומנוחה - בית שמש

ערש"ק לסדר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" תשע"ח

לכל תושבי עירנו היקרים והחשובים, ולכל הנלוים עליהם ד' ע"י

אהר שרשרת האסונות שפקדו את עירנו בלקיחת אנשים צעירים לכ"ע והשאירו יתומים קטנים, וכן בפטירת ילדים קטנים בחטף ובאופן טראגי, מוטל על כולנו לפשפש במעשינו, וכמבואר ברמב"ם הל' תעניות פ"א ה"ב שבזמן שתבוא צרה יזעקו עלי' ויריעו ידעו הכל שבגלל מעשי שיהם הרעים הורע להם וכי' וזה הוא שיגרום להם להסיר הצרה מעליהם ע"כ. ועי' רבינו יונה שער ב' אות ב' הדרך הראשון, דברים מבהילים.

וכן יש הרבה צעירים חולים במחלות שונות ד' ירפאם ויהליםם במהרה, וצריכים רחמים מרובים. ע"כ עלינו לעורר את לבנו מהרעמים האלו, ועל כל חרד את דבר ה' לדעת שתובעים אותו, כמו"ש יונה הנביא "בשלי הסער הזה".

ועל כן הנני בקריאה ובקשה לכל התושבים אנשים נשים ומג' יצו שכל אחד ואחד יתעורר לתשובה ומעשים טובים, בין אדם למקום ובין אדם לחברו, וכל אחד יפשפש במעשיו ובבדקי ביתו, ולהתרחק מפגעי הזמן למיניהם.

ובאופן כללי בואו נתחזק בכל עת, ונקבל על עצמנו בקבלה נחושה כל"נ, בשלשה עמודי עולם, תורה עבודה וגמילת חסדים.

א. כל הגברים והבחורים בני ישיבות גדולות וקטנות יתחזקו בלימודם בלא הפסקות, ולכל הפחות יעשו תענית דיבור בחצי שעה הראשונה. והתורה תהא תורת חיים.

ב. להתחזק בתפילה, לבא לתפילה קודם הזמן ולהתפלל במתינות ובכוונה, ולא לצאת עד גמר התפילה, כי בי חשק ואפלטוהו.

ג. להיטיב עם חברינו שכנינו, ידידינו ומכרינו ולשמוח בטובת חברינו, וכל שכן שלא נהי' צרי עין, וליזהר מאוד מרכילות ולהי'ר שזה מכלה מנפש עד בשר. וללמוד באופן קבוע כל אהר עם בני ביתו מספר חפץ חיים ושמירת הלשון ב' הלכות ביום.

וכשהשמן רח"ל מרקד במחננו ומנסה לגרום לפירוד לבבות, וזה הסכנה הגדולה, נתחזק כולנו באהבה וחיבה, כמדתנו אשר זכינו בה מלפני כחצי יובל שנים, מיום ההתישבות החרדית בעירנו, ואיש את אחיו יאמר חוק, ונעמוד איתן מול רוחות הזמן לכל יהדיר אורת הרחוב וקוי הנניעים למיניהם לתוכנו הי"ו.

ובזכות התשובה נושע ברפואות וישועות, ולגאולה שלמה בב"א

ולשומעים יונעם ותבוא עליהם ברכת טוב.

הגאון הגדול הרב נתן הכהן קופשיץ שליט"א

רח"י הרב מבריסק 20, נחלה ומנוחה - בית שמש, מיקוד 99573, טל' 02-9919927

להתעורר לא רק בבית מדרש, אלא גם בבית. על כל אחד לחשוב ולעשות בדק בית לעצמו, לא מה שהשני צריך לעשות, אלא מה אני באופן פרטי, בבית שלי, בעצמי, צריך לעשות.

מרון הדברי חיים מצאנו זי"ע, בהלויית בנו מאיר שנפטר בעודו ילד, אמר הדברי חיים מצאנו, אחד מקבל מכה על הגב, מכה חזקה, תוך כדי הליכתו. הוא מסתובב ובוחן מי הכה אותו, אם זה השונא שלו הוא כועס, אם זה ידיד שלו הוא צוחק, הוא אינו מרגיש כאב. אמר הדברי חיים, אני מסתובב, כזה אסון כבד, ואני רואה שמי שנתן לי אותו הוא אבא אוהב רע וידיד, אם כן, זה חיוך של אבא!

שהקב"ה ישמור אותנו שלא יהיה לנו כאלה התגלויות. שנזכה לראות את ההשגחה בחסד וברחמים, ויגמלנו חסדים טובים. שיהיו חסדים טובים ע"י שמתאספים מכל העיר ביחד, ונעשה את התשובה הציבורית ביחד ואחר כך כל אחד ואחד בבית שלו באופן פרטי, הקב"ה יעזור שלא ישמע עוד שוד ושבר בעירנו, ונזכה במהרה לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו. ■

שומעים אסונות, השאלה כמה זה מפריע. אני זוכר לפני שנים כשהיה פיגועים באוטובוסים המתפוצצים. מי שזוכר את מה שקרה בקו 2, אנשים התפוצצו אנשים ככו. ישבנו בשולחן בשמחה והגיעה הבשורה המרה והנמהרה שנרצחו ילדים קטנים, אברכים קדושים, נשים, בנים ובנות, כלה, זה היה איום ונורא. ישבנו בחתונה והמלצר הגיע לשאול פולקע או שניצל, כל אחד ידע מה לענות. איך אתה עונה עכשיו, הראש שלך עכשיו בתוך השניצל, הוא נתן קרעכץ אוי, ורגע אח"כ הוא בתוך השניצל.

פותחים עיתון בבוקר, אוי, עוד ילד נפטר רח"ל, אבל חסר קצת סוכר בקפה. בוא נשתה את הקפה כמו שצריך. הוא קורא את זה ביחד, האם לא חסר כאן קצת בהשתתפות בצער של הזולת?

השבוע היה יום ההצלה של הרב'ה מבעלזא זי"ע"א, ואחיו אביו של כ"ק מרון האדמו"ר מבעלזא שליט"א של היום, כשהוא חזר מהגלות, הוא הלך עם "גלות קליידער". ככה הוא קרא לזה. הוא היה בגלות, אז הוא הלך עם מעיל קצר ובלוי, בלי צבע, לא שחור, לא בגדים של אדמו"ר. הגיע לארץ נתנו לו בגדים של אדמו"ר, הוא אמר 'אני לא מוכן, דם נשפך, אני רוצה להיות חלק מהם, אני לא רוצה להיות אחרת'. וכששכנעו אותו כבר להלביש בגדים טובים, הוא הלביש אותם מעל הבגדים של הגלות. הוא אמר 'בפולין נשפך דם, ואני יחליף בגדים?'

שם האיש נמדד. אדם נמדד לא בבכי. צריך

תמונות מערב ביל החיזוק

ממראות המעמד

*צולם ע"י הצלם אלי קובין

מנחה המעמד

ממראות המעמד

ממראות המעמד

ממראות המעמד

ממראות המעמד

ממראות המעמד

אבינו מלכינו חמול עלינו ועל עוללנו וטפינו

בשל האסונות הקשים שפקדו את עירנו בית שמש בעת האחרונה ולמען יסיר ה' חרון אפו מעמנו ויאמר למשחית הרף ודי לצרותינו

בהוראת מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

יתאספו על פני רחובה של עיר כל תושבי העיר אנשים נשים וטף בראשות גדולי מאורי הדור כ"ק מרנן האדמו"רים ורבני העיר שליט"א

לעצרת תפילה וזעקה

במוצאי שבת קודש פרשת בשלח בשעה 8:00 בערב על פני רחוב אור שמח הקריה החרדית בית שמש (יועבר בשידור ע"ג מסכי ענק בכל האיזור)

ישאו דברי כיבושין מרנן ורבנן גדולי התורה והחסידות

מרן הגאון הגדול רבי **ברוך מרדכי אזרחי** שליט"א

הגאון הצדיק רבי **שמעון גלאי** שליט"א

הגאון הגדול רבי **יעקב הלל** שליט"א

מגיד מישרים הגאון החסיד רבי **יהושע פינק** שליט"א

הגאון הצדיק רבי **בנימין פינקל** שליט"א

חדב"ז הגאון הצדיק רבי **יצחק קולדצקי** שליט"א

חדב"ז הגאון רבי **זליג ברורמן** שליט"א

אמירת תהלים

מפי הגאון הגדול רבי **נתן הכהן קופשיץ** שליט"א

איש בל יעדר

הנשים מתכנסות בבית הכנסת חניכי הישיבות רחוב אור שמח

והסר ממנו מכת המוות

בשל האסונות הקשים שפקדו את עירנו בית שמש בעת האחרונה ולמען יסיר ה' חרון אפו מעמנו ויאמר למשחית הרף ודי לצרותינו

בהוראת מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

יתאספו כל תושבי העיר בראשות גדולי התורה והחסידות שליט"א אנשים נשים וטף

לעצרת זעקה ותפילה

במוצאי שבת קודש פרשת בשלח

על פני רחוב אור שמח הקריה החרדית

בשעה 20:00

העצרת תועבר בשידור חי לרחבות הסמוכות נשים מתכנסות בביהמ"ס חניכי הישיבות רח' אור שמח 13

כאם נקבצו ובאו אכ

רשימת גדולי ישראל ומרן ורבני העיר שליט"א שהשתתפו בעצרת 'תפילה וזעקה'

מרן הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א ראש ישיבת עטרת ישראל וחבר מועצת

כ"ק מרן אדמו"ר מעלוב שליט"א

הגאון הגדול רבי יעקב הלל שליט"א ראש ישיבת אהבת שלום

הגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א

הגאון הצדיק רבי בנימין פינקל שליט"א מראשי ישיבת מיר

חדב"נ מרן שר התורה הגאון הצדיק רבי יצחק קולדצקי שליט"א

חדב"נ מרן שר התורה הגאון רבי זליג ברוורמן שליט"א ראש ישיבת סדיגורה

הגאון החסיד רבי יהושע פינק שליט"א דומ"צ דחסידי בעלזא בני ברק

רבני העיר וקהילות הקודש בעירונו שליט"א

הגאון רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א מרא דאתרא נחלה ומנוחה

הגאון רבי משה טוביה דינקל שליט"א מרא דאתרא בית ומנוחה

הגאון רבי מרדכי גולדשטיין שליט"א מרא דאתרא משכנות יעקב

הגאון רבי אלימלך קורנפלד שליט"א רב קהילת הגר"א

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א ראש ישיבת באר התורה

הגאון רבי יצחק אייזיק ברוך קליינמאן שליט"א מרא דאתרא חפציבה

הגאון רבי חיים אהרן מונדרר שליט"א מרא דאתרא יפה נוף

הגאון רבי שמואל יוסף שטיצברג שליט"א מו"צ בקהילת גור

הגאון רבי יואל דוד שפיגעל שליט"א רב קהילת נצח ישראל

הגאון רבי אריה פינק שליט"א דומ"צ ביהמ"ד בית גדליה דחסידי בעלזא

הגאון רבי שמואל יעקב לנדא שליט"א דומ"ץ ביהמ"ד יד כהן דחסידי בעלזא

הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א דומ"ץ דחסידי לעלוב

הגה"צ רבי דוד ניישלאס שליט"א אב"ד סערדהלעי

האדמו"ר מפיאסצנה שליט"א

הגאון רבי אלעזר מאירוביץ שליט"א רב קהילת אהבת תורה

הגאון רבי חנוך אלבק שליט"א רב קהילת ביהכנ"ס המרכזי רמב"ש ג'

הגאון רבי יצחק חיים שהרבי שליט"א רב קהילת משכן רפאל

הגאון רבי דוד רייכמן שליט"א רב קהילת בני הישיבות רמב"ש א'

הגאון רבי שלמה פרטיג שליט"א רב קהילת משכן ישראל

הגאון רבי אליעזר צור שליט"א ראש ישיבת אור לישרים

הגה"צ רבי מאיר יונגרייז שליט"א משגיח ישיבת אור לישרים

הגאון רבי שלום שאול מונק שליט"א רב קהילת אבי עזרי

הגאון רבי ברוך דזיאלווסקי שליט"א רב קהילת דרכי יצחק

הגאון רבי אריה יודלביץ שליט"א רב קהילת מבקשי ד' ובית תפילה

הגאון רבי אשר אביטן שליט"א רב קהילת נוה אשר

הגאון רבי אלחנן וייסבורד שליט"א ראש הכוללים בארה"ק יששכר באהלך

האדמו"ר משאץ בית שמש שליט"א

האדמו"ר מספינקא בית שמש שליט"א

האדמו"ר מנדבורנה אראד שליט"א

האדמו"ר מזידיטשוב בית שמש שליט"א

ועוד.